Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1996 йил 21 сентябрь, шанба • № 75 (10.850) • Эркин нархда сотилади

ЮКСАК МАЪНАВИЯТ — КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

17 сентябрь куни вилоят ҳокимлигида республика Президентининг «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги Фармонини ижро этиш, шаҳар, туманларда маънавият ва маърифат масалаларини ривожлантиришга бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

МАМЛАКАТИМИЗДА истиқлол даврида амалга оширилган ўзгаришлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмаяпти. Тўғрироғи, бефарқ қолдириши мумкин ҳам эмас. Республикамиз Президенти Олий Мажлиснинг олтинчи сессиясидаги нутқида буни лўнда қилиб шундай изоҳлади: «... Истиқлол биз учун тараққиётнинг бутунлай янги, кенг уфқларини очди. Ўз келажагимизни ўз қўлимиз билан яратадиган бўлдик. Ҳаётимиз ва умумий хонадонимизни миллий манфаат ва қадриятларимизга, умум эътироф этилган демократик мезонларга монанд қилиб қуришдек ноёб тарихий имкониятга эга бўлдик. Бу жуда катта бойлик. Биз унинг қадрига етишимиз, кўз қорачиғидек асраб-авайлашимиз керак».

Жуда тўғри. Бунга биз фақатгина маънавий баркамол фуқарони тарбиялаб, мамлакатда маънавият ва маърифатни ривожлантирибгина эришишимиз мумкин. Ана шунинг учун ҳам Олий Мажлис сессиясида илгари сурилган ва кейинчалик Президентнинг «Маънавият ва маърифат» республика жамоатчилик маркази раҳбарияти билан учрашувидаги ривожлантирилган фикр-мулоҳазалари маънавият соҳасидаги ислоҳотларни, ишларимизни янги поғонага кўтаришга қаратилди. Шу аснода Президентнинг «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги Фармони тарихий воқеа бўлди.

17 сентябрь куни вилоят ҳокимлигида «Юксак маънавият — келажак пойдевори» деб номланган илмий-амалий конференцияда бу ҳақда чуқур мулоҳазалар билдирилди.

Конференцияда вилоят ҳокими муовинлари, ҳокимлик бўлим ва бошқармалари раҳбарлари, шаҳар, туман ҳокимлари, маънавият ва маърифат жамоатчилик марказининг қуйи бўғинлари раҳбарлари, маданият, маориф ходимлари иштирок этдилар.

Илмий-амалий конференцияни вилоят ҳокими Эркин Рўзиев бошқариб борди.

Конференцияда республика «Маънавият ва маърифат» маркази раҳбари, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Неъмат Аминов, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, республика Қўлёзмалар институти директори Азиз Қаюмов, таниқли адабиётшунос олим, профессор, «Тафаккур» журнали бош муҳаррирининг муовини Озод Шарофиддинов, иқтисод фанлари доктори, профессор Нуриддин Алиқориев, республика Шарқшунослик институти катта ходими, тарих фанлари номзоди Омонулла Бўриев ўзларининг маънавият, маърифат, тарих, қадриятларимиз тўғрисидаги қизиқарли маърузалари билан иштирок этдилар.

Маънавият, маърифат масаласи бир кунлик ёки мавсумий иш эмас. У ҳар қандай халқнинг, давлатнинг доимий устивор йўналишларидан биридир. Бугунги кунда барча фуқаро фаол ҳаракат қиладиган жамиятни яратиш асосий вазифалардан биридир. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда маънавият ва маърифат масаласида кенг кўламдаги ишларни бажариш зарур.

Вилоят ҳокими илмий-амалий анжуманга якун ясар экан, республика Президентининг юқоридаги фармони асосида барча шаҳар ва туманларда қилинажак ишларни алоҳида таъкидлади. Бу ишга жамоатчиликни, маданият, маориф ходимларини кенг жалб этиш зарурлигини уқтирди.

Илмий-амалий анжуманда республика Президентининг фармонини амалга ошириш юзасидан вилоят ҳокимлигининг тадбирлари тасдиқланди. Бу масалага оид тавсиялар ишлаб чиқилди.

(Илмий-амалий анжуманга бағишланган саҳифа материалларини газетанинг 2-бетида ўқийсиз).

Акс-садо

ДЕҲҚОН ДИЛИДАГИ ГАПЛАР

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг устивор масалаларидан бири қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин ошириш, бу тизимни тезроқ бозор муносабатларига ўтказиш билан боғлиқ. Хусусан, Республикамиз Президенти қишлоқда туб ислоҳотларни ўтказиш, қишлоқ хўжалигини тараққий қилдириш Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг асосий омили ва манбаи эканлигини қайта-қайта таъкидламоқда. Юртбошимиз куни-кеча Андижон ва Наманган вилоятларида бўлганларида буни яна бир бор айтдилар.

Дарҳақиқат, қишлоқ хўжалигини юксалтирмай туриб, кўзланган мақсадга эришиб бўлмаганидай, пахтачиликни ривожлантирмай туриб қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш ҳам мушкул. Чунки пахта қишлоқ хўжалигида бош экин, деҳқоннинг асосий даромад манбаи, асосий стратегик хомашё, қолаверса валюта захираси ҳамдир. Шунинг учун ҳам эл-юрт пахтани ўзбек халқининг фахри, асосий бойлиги деб алқийди, уни қимматбаҳо маъданга қиёс қилиб «оқ олтин» деб эъзозлайди.

Ҳа, истиқлол йўлига чиқиб олган мамлакатимизда мустақиллик туфайлигина пахта ҳам, уни етиштираётган пахтакорнинг ҳалол меҳнати ҳам ўз қадр-қимматини топди. Ҳукуматимиз мамлакатнинг ўз эрки ўзига текканидан сўнг соҳани тубдан ривожлантиришга, деҳқон даромади ва насибасини бугун қилиш учун пахта харид нархини ошириш, пахтакор меҳнатини енгиллаштириш, унинг самарали меҳнат қилиши учун барча зарур шароитларни яратиб бериш тўғрисида ўндан ортиқ қарорлар чиқариб, уни изчиллик билан амалга ошириб бормоқда. Республика Президентининг «Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони, Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йилда пахта йиғим-терим мавсумини ташкилий равишда ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида куни-кеча қабул қилган қарори бунинг яққол далилидир. Энди ушбу қарорга асосланиб топшириқни бажарган хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта улуши 60 фоизча белгилаб қўйилганлиги деҳқон манфаатдорлигига, рағбатлантиришга, эркинлик беришга янги асослар яратади.

Мен 45 йилдан бери пахта етиштириш билан шуғулланиб келяпман. Шу касбим туфайлигина рўзғорим бут, обрўйим баланд, кўнглим хотиржамдир. Фарзандларим ҳам далада кетмон чопиб, экин суғориб, кам бўлаётганлари йўқ. Пахтакорлик уларни халққа танитиб, элнинг иззат-ҳурматига сазовор қилмоқда.

Хўжалигимиз 770 гектар ерда, бригадамиз эса 45 гектар майдонда деҳқончилик қиляпти. Ғўзаларнинг ҳар бир тупини асраб-авайлаб парвариш қилдик. Мана ҳозир ҳар туп ғўзада, 15—16 тадан бўлиқ кўсак тўпладик. Пахта чаман бўлиб очиляпти.

Бригадамизнинг ҳар йили йиғим-теримни ташкилий жиҳатдан пухта ўтказиб, вилоятда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини бажариши анъана бўлиб қолган. Бу йил ҳам бутун куч ва имкониятларимизни ишга солиб, қисқа вақт ичида режани уддалаш учун йиғим-теримни тез суръатлар билан олиб борамиз.

Президентимизнинг Андижон ва Наманган вилоятларига қилган сафарлари давомида билдирган мулоҳазалари, фикрлари мени ҳам ғурурлантириб, ҳам ўйлантириб қўйди. Дарҳақиқат, пахта ҳосилдорлигини ошириш, айниқса, унинг таннархини пасайтириш, пахтачиликда янги усулларни жорий этиш ҳозирги даврнинг асосий талаби бўлиб қолди. Давлатимиз раҳбари ва ҳукумат бизга шундай катта имкониятлар очиб бераётган экан, биз улардан фойдаланишимиз керак.

Ана шу сафар давомида Президентимиз одамларнинг турмуш даражасини, айниқса, қишлоқ аҳолисининг яшаш шароитини яхшилаш асосий вазифа эканлигини айтдилар. Очиғини айтганда бу масалалар ҳали оқсамоқда.

Мен бригада бошлиғи сифатида юртбошимизнинг мулоҳазаларидан тегишли хулоса чиқариб олдим. Айни кунларда бутун диққат-эътиборни етиштирилган пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш билан биргаликда бригадамизда бошқа қўшимча тармоқларни ривожлантириш устида ҳам ҳаракат қилаяпмиз.

Деҳқонбой ЖУМАНАЗАРОВ,
Бўка туманидаги Барот Умаров номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи.

УЧ КУННИНГ МУҲИМ БИР ҲАҚИҚАТИ

Воқеадан хабардор кўпчилик сарлавҳадан гап нима ҳақида кетаётганини пайқаб олиши қийин эмас. Шундай бўлса-да, яна бир бор эслатмоқчимиз: мамлакатимиз пойтахти Тошкентда 11-13 сентябрь кунлари Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХҲТ)нинг «Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар» мавзуидаги халқаро кенгаш-семинари бўлиб ўтди. Унда Америка, Европа ва Марказий Осиёдаги ўндан ортиқ мамлакатлар делегациялари, БМТ, ЕХҲТ, Жаҳон банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда «Ҳюмен райтс вотч», «Эмнисти интернейшнл» каби давлатга қарашли бўлмаган ва жамоат ташкилотлари вакиллари, хорижий ҳамда маҳаллий журналистлар иштирок этишди. Анжуман ЕХҲТнинг демократик муассасалар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси ҳамда Ўзбекистон ҳукумати ташаббуси билан ўтказилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, Ўзбекистон 1992 йил январь ойида ЕХҲТга аъзо бўлганидан буён мазкур нуфузли ташкилот билан яқин ҳамкорлик қилиб келмоқда. Шу пайтгача Тошкентда ЕХҲТнинг бир қанча анжуманлари ўтказилди. Бир йил муқаддам Будапештда бўлиб ўтган йиғилишда мамлакатимиз делегацияси қатнашиб, барқарорлик ва тинчликка қаратилган бир қанча муаммоларни кўтариб чиқди.

Бинобарин, мазкур кенгаш-семинарни Ўзбекистонда ўтказилишининг ҳам ўз сабаблари бор. Негаки, мамлакатимиз 1993 йилда инсон ҳуқуқлари бўйича жаҳон конференциясида тасдиқланган тамойилларга содиқ эканлигини намойиш этиб келмоқда. Шу билан бирга, Ўзбекистонда фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинлигини ҳимоя қилишга қаратилган қонуний асослар ҳамда ҳуқуқий муассасалар яратилган. Мустақиллигимизнинг дастлабки беш йилидаёқ фуқароларнинг у ёки бу ҳуқуқларини акс эттирувчи 300 дан кўпроқ Қонун ва Олий Мажлиснинг Қонунга тенглаштирилган қарорлари қабул қилинганлиги бунинг ёрқин исботидир.

Президентимизнинг кенгаш-семинар иштирокчиларига қилган мурожаатида қайд этилганидек, Ўзбекистон ўз мустақиллиги ва суверенитетига қатъий амал қилган ҳолда, халқаро ҳамжамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида халқаро алоқаларни фаол ривожлантирмоқда ҳамда улкан интеграциялашув жараёнига дадиллик билан кириб бормоқда.

Бунда Ўзбекистоннинг ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш, бозор муносабатларига ўтишнинг беш тамойилига асосланган ўзига хос ва ўзига мос эволюцион йўли ижобий роль ўйнамоқда.

Иштирокчиларнинг эътирофларича, анжуман Президентнинг Олий Мажлис сессиясида баён қилинган, ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократиялашга қаратилган дастурини амалга ошириш юзасидан жиддий қадам бўлди.

Шу маънода Белгия Халқаро муносабатлар қироллик институти профессори Р. Якимчук билдирган фикрлар эътиборга лойиқдир:

«Семинар муваффақиятли ўтди. Президент Каримов тажрибасини кенг ёйиш учун барча асослар мавжуд. Танлаган йўлингиз тўғри эканлигига тўлиқ ишонч ҳосил қилдим. Ҳаётнинг барча қатламларини босқичма-босқич ислоҳ қилишнинг, айниқса, бошқа МДҲ мамлакатларига нисбатан реал афзалликларига амин бўлдим. Бу жараённи сунъий тезлаштириш мумкин эмас. Бундай қилиш нафақат нотабиий, балки энг ёмон салбий оқибатларга олиб келиши мумкин».

Анжуманда кенг маънода инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар ташкил этиш — Марказий Осиё давлатларининг инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалари фаолиятини такомиллаштиришда уларнинг ЕХҲТга аъзо бошқа мамлакатларнинг шу хил муассасалари билан ҳамкорлигини йўлга қўйиш ҳақида гап борди. Ва шу нарса алоҳида таъкидландики, ҳар бир халқ, ҳар бир давлат ўтмиши, миллий анъаналари, асрлар давомида тўплаган тажрибаси, ўз тараққиёт йўлига эга. Ҳар бир давлат демократия қурилишида ўз миллий нуқтаи назаридан келиб чиқади. Такрор бўлса ҳам айтиш жоизки, бу мезон тараққиётимиз туб асослари, тамойилларидан бири. Бинобарин, шундай фикрни ЕХҲТ бўлими ходими, семинар иштирокчиси П. Щеки лафзидан эшитиш янада мароқли:

— Тошкент семинаридан ўзим учун кўп нарса олдим, — деди венгриялик таниқли мутахассис. — Менда истиқбол йўлини тўғри танлаганингизга заррача шубҳа йўқ. Инсон ҳуқуқлари муаммоси ҳамма жойда бор. Шунинг учун ҳам инсон ҳуқуқлари институтларини жорий этиш шўролар истибдодидан озод бўлган мамлакатларнинг барчаси учун ғоят муҳим. Ўзбекистонда Европа тажрибаси жиддий ўрганилаётганини ҳис этдим. Лекин, менинг назаримда, биз ўзимиз ўрганишимиз лозим бўлган жиҳатлар ҳам анчагина экан.

Дарҳақиқат, Белгия Халқаро муносабатлар қироллик институти директори М. Бокстаъл таъкидлаганидек, анжуман иштирокчилар учун «Ўзбекистондаги ички сиёсий вазиятни атрофлича билиб олиш имконини берди. Тасаввуримиз янада кенгайди. Шу нарса аниқки, Ўзбекистон раҳбарининг демократик жамият қуришга оид жаҳон тажрибасининг энг яхши жиҳатларини амалда қўллаш ниятида қилаётган ҳаракати самимий. И. Каримов томонидан ғоят ўзига хос йўл танлангани, ҳозирнинг ўзидаёқ салмоқли тажриба орттирилгани яққол кўриниб турибди. Бу тажрибани у жаҳон ҳамжамиятининг манфаатдор вакилларига муваффақият билан сўзлаб бериши мумкин. Институтимиз Президент учун шундай минбар ташкил этишга тайёр».

Эндигина олти ёшга қадам қўйган мустақил мамлакатимиз шаънига билдирилган бундай эътироф ва истаклар, турлича ёндашувлар Ватан истиқлолини азалий қисмат деб билган, шу ниятда ҳалол меҳнат қилаётган ҳар бир фуқаро қалбида ғурур уйғотиши, шубҳасиз. Бу яна шундан далолатки, анжуман турли-туман фикр ва мулоҳазаларга бой бўлди.

Буни қуйидагича изоҳлаш ҳам мумкин: ўзига ишонган одам гап-сўздан чўчимайди. Ўз истиқболига иймон келтирган давлат камчиликларидан кўз юммайди. Шу маънода, туни бошқа, кундузи бошқа олис юртларда туриб, Ўзбекистонда инсон ҳуқуқларини «ҳимоя» қилишга «бел боғлаган» ватандошларимиз, мухолифатлик тожу тахтининг хою-ҳавасида юрган биродарларимизнинг ҳам анжуманга таклиф этилганлиги демократик нуқтаи назардан тўғри, ўзбекчасига айтганда, бағрикенглик бўлди. Очиғи, улардан Ўзбекистонда демократик жараёнларни чуқурлаштириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг самарали механизмини таъминлаш юзасидан биз ўзбекларбоп жўяли фикр ва таклифлар чиқиб қолар, деган умидимиз йўқ эмас эди... Афсуски, бизга аввалдан маълум бир-икки гапларни айтмаганда, аксари ватандошларимиз шахсий тинч-омонлигига кафолат сўрашдан нарига ўтолмадилар. Ўзингники ўзагингни узар, дегани шу экан-да, деб бироз ҳафсаламиз пир бўлди ҳам. Шукрки, мартабали меҳмонларимиз оқ-қорани яхши ажрата олишар экан. «Ахир, анжуманда инсон ҳуқуқлари бўйича миллий институтлар ташкил этишдек муҳим мавзу ҳақида гап кетяпти. Мен «Ҳа» деса, шахсий муаммосини орага тиқиштиришга уринганлар фикрига қўшилмайман», — деди анжуманда профессор Р. Якимчук.

Аслида шу жавобнинг ўзи етарли. Лекин шахсий ғаразини айтиш баҳона шов-шув кўтариш пайидан бўлганларнинг орқасида сояси бор. Бу сояда «мухолифат»лик даъвосини байроқ қилиб, эски замон ҳузур-ҳаловатларини қўмсаётган, бой берилган мартабаю манзиратлар ичини ёндираётганлар соялаб ётибди. Наҳотки, пешонасига «сиёсий мухолифат» деган ёзув ёпиштириб олгани билан одамнинг ичи ҳам ўзгариб қолса?

Эл ичида обрўсини тўкиб бўлган, ҳаётнинг, тарихнинг ўзи рад этган одамлар бир семинар баҳона яна сиёсат отига ўтириб олиб қамчи ўйнатса-я. Одамингни топибсан!

Тўғри, демократик жамият учун сиёсий мухолифат бамисоли тарозининг иккинчи бир палласи каби зарур.

Ҳа, демократиялаш объектив жараён. Бу ислоҳотларнинг босқичма-босқичлиги, кучли ижтимоий муҳофаза, Конституция ва амалдаги қонунлар, ҳамма қабул қилган халқаро нормалар асосида ишлаб чиқилган Ўзбекистоннинг ўз моделига тўла мувофиқ келади.

Президентимиз Олий Мажлиснинг VI сессиясида сўзлаган нутқида алоҳида таъкидлаганидек, «тегишли юридик мақомга ва конституциявий кафолатларга эга бўлган, ўз хатти-ҳаракатида давлат ва ижтимоий тузумнинг барқарор ҳолати учун жавобгар бўлган, ташкилий жиҳатдан шаклланган мухолифатнинг бўлиши — жамият ҳолатининг нормал аҳволини кўрсатади».

Сирасини айтганда, жамиятни демократиялаш ва сиёсий ислоҳотларни эски коммунистик мафкура, чириган тоталитар ўтмиш тартиблари ва сарқитларидан батамом холи, энг муҳими, 90-йиллар бошида «Қайта қуриш» ва «митингбозлик демократияси» тўлқинида мамлакатни бош-бошдоқлик ва биродаркушлик жари ёқасига келтириб қўйганларга мутлақо алоқаси бўлмаган ёш, янгича фикрлайдиган авлод амалга оширади.

Ўтган беш йиллик тарих шуни кўрсатмоқдаки, мустақилликнинг дастлабки пайтларида ҳар бир ўзбек ўчоғига оғзида газ «етказиб» берган, ўзининг чўнтагига эса миллион-миллион давлат маблағини уриб юборган, отдан тушса ҳам эгардан тушгиси келмаётган таниқли «арбоб» тоифасидаги коммунистик ғоянинг айрим ашаддий тарафдорлари бир юмалаб оташин демократ, инсон ҳуқуқлари ва озодлигининг фидойи ҳимоячиларига айланиб олишди. Чопонни тескари кийиб, янги қиёфага кириб олсам, яна узангига оёғим етади, яна халқнинг ризқи, Ўзбекистон насибаси ҳисобига таралла-бедод қилиб яшайман, деб хомтама бўлишмоқда, чамаси.

Бундай кимсаларга айтар сўзимиз тайин: чучварани хом санабсиз! Эски замонга қайтараман десангиз, овора бўласиз. Мустақиллик қадрини англаган ҳар бир фуқаро — ёш ва озод Ўзбекистон фикри ана шундай!

Бундан-да лўндароқ айтадиган бўлсак, Ўзбекистондан ташқарида сохта обрў қидирманг, четдан садақа сўраманг. Асл ўғлонга она халқ, она-заминда орттирилган обрў шараф келтиради. Ватанимга, элу юртимга хизмат қиламан деган мард ўлимни бўйнига олса оладики, мамлакатини ташлаб кетмайди.

Шу ўринда халқимиз танлаб олган буюк янгиланиш йўлида ғов бўлаётган кимсаларга қарата Президентимиз юрак-юракдан айтган сўзларни такрорламоқчимиз: «Ўзбекистоннинг ўз келажагини бунёд этишга халақит берманг!»

Шу билан мақолага нуқта қўйсак ҳам бўларди. Пировардида анжуман бўлиб ўтган уч куннинг муҳим бир хулосасини, муҳим бир ҳақиқатини айтиб ўтиш жоиз деб билдик. Бу ҳақиқатни ҳамкасбимиз, «Файнэншнл таймс» газетасининг мухбири С. Гунес изҳор қилди:

«Семинарда иштирок этиш, ўзбекистонлик фуқаролар билан эркин мулоқот қилиш жараёнида шундай қатъий хулосага келдим: Ўзбекистонда давлат ва жамиятни ислоҳ қилиш бўйича босқичма-босқич ва бетакрор демократик ўзгаришлар амалга оширилмоқда!»

(«Халқ сўзи» газетасининг 19 сентябрь сонидан олинди.)

Оҳангарон туманида қишлоқ инфраструктурасини юксалтириш борасида катта ишлар қилинмоқда. Бу ерда қишлоқлар ободонлашиб, янги-янги бинолар қад кўтаряпти. Иморатларнинг аксарияти миллий меъморчилик анъаналари асосида барпо этилаётганлиги билан диққатга сазовордир. Ушбу суратда яқинда фойдаланишга топширилган новвойхона кўриниши акс эттирилган.
Даврон АҲМАД олган сурат.

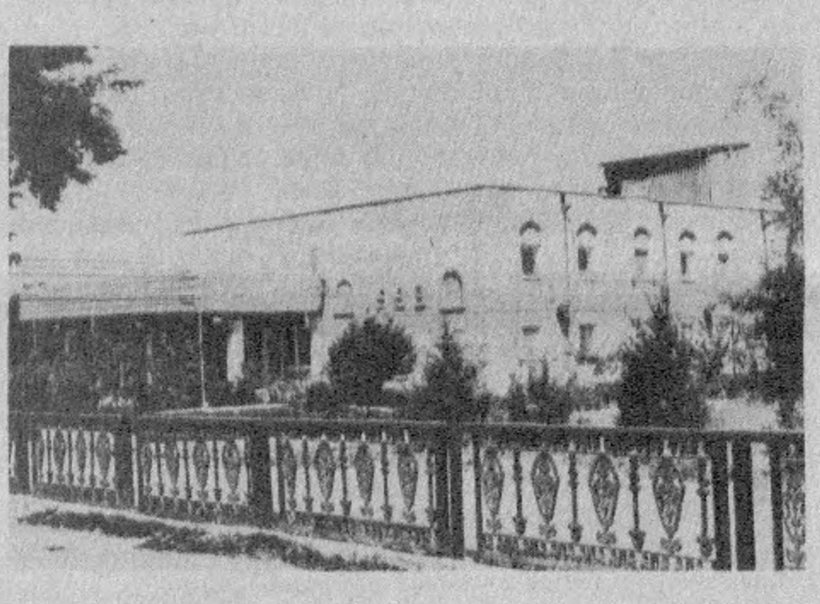

ХИРМОНГА БАРАКА

Вилоят туманларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 20 сентябрғача бўлган МАЪЛУМОТ (фоиз ҳисобида)

Биринчи устун — туманлар, иккинчи устун — бир кунлик терилган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан бери

Бўка	2.00	10.81
Оққўрғон	1.88	10.28
Янгийўл	1,76	8.25
Чиноз	1,67	7.48
Бекобод	1.68	7.46
Пискент	1.30	6.66
Қуйичирчиқ	1.09	5.83
Ўртачирчиқ	1.38	4.55
Юқоричирчиқ	0.19	0.49
ВИЛОЯТ бўйича	1.50	7.26

Ҳосил-96

ПУЛ ДАЛАДА ТАРҚТИЛЯПТИ

ТЎЙТЕПА. Мўл ҳосил етиштириш ва уни йиғиб-териб олишда ҳамиша илғор бўлиб келган Ўртачирчиқ тумани деҳқонлари бу йил ҳам 13 минг 550 гектар майдондан 40 минг тонна хирмон уйиш учун теримни кун сайин авж олдирмоқдалар.

— Бу йил, — дейди туман ҳокими Қаюм Деҳқонбоев, — машина теримини сира камситмаган ҳолда қўл теримига ҳам катта аҳамият берамиз. Шу мақсадда дастлабки кунлардаёқ оммавий сафарбарлик бошланди. Ёрдамчи-ҳашарчилар ҳар йилдагидан анча эрта деҳқонлар ёнига келдилар. Тумандаги катта-кичик ташкилотлар, корхоналар, жамоаларнинг йиғим-теримда баҳоли-қудрат қатнашиш имкониятлари чамалаб кўрилди. Дастлабки ҳисобларга қараганда, бу йил бевосита қўл теримида 32 минг 500 кишининг қатнашиши мўлжалланмоқда.

Айни кунларда қатор ташкилотларнинг вакиллари, ҳашарчилар деҳқонлар билан енма-ён йиғим-теримни бошлаб юбордилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ 100 — 150, ҳатто, 200 килограммдан пахта терадиганларнинг сони кўпайиб бораётир. Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида ҳар бир килограмм терилган пахтага 2 сўмдан ҳақ тўлаш қатъий қилиб қўйилди. Шунинг учун ҳар бир хўжалик имконият топмоқда. Териминнг биринчи беш кунлигига якун чиқарилди. Қайси хўжалик қанча пахта терди-ю, қанча ҳақ олиши керак, шунга яраша маблағ ажратилди. Ўтган куни ҳар бир хўжалик пул тарқатувчилари даланинг ўзига бориб пул тарқатдилар. Айрим илғор теримчилар шу куни 700 — 800, ҳатто, 1000 сўмдан пул олдилар.

Меҳнат маҳсули амалда. Суръат кўтарилиб бормоқда. «Ўзбекистон», «Қорасув», Акмал Икромов номли, Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригациялаш муҳандислари илмгоҳининг ўқув-тажриба хўжалиги деҳқонлари йиғим-теримда пешқадамлик қилмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»нинг тезкор матбуот гуруҳи

ТЕЛЕФОНЛАР: 33-40-48, 33-64-95, 33-70-10.

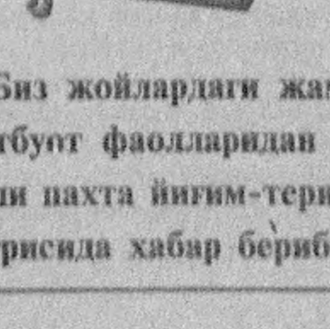

Биз жойлардаги жамоатчи мухбирлардан ва матбуот фаолларидан ана шу телефонлар орқали пахта йиғим-терими ҳақидаги янгиликлар тўғрисида хабар бериб боришларини сўраймиз.

ЮКСАК МАЪНАВИЯТ — КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

Вилоят илмий-амалий анжумани

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

НЕЪМАТ АМИНОВ,
Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази раҳбари, Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ГОҲИДА айрим кишилар, ҳатто, раҳбар ходимларни «Маънавият» сўзини тўла тушунмасликда айблаймиз. Унинг ҳам ўзига хос сабаблари бор. Маънавият сўзи кўп жиҳатдан руҳ билан, илоҳиёт билан боғлиқ. Айрим қардош туркий халқлар «маънавиятни» руҳоният деб юритадилар. 70 йил ҳукм сурган коммунистик мафкуранинг асосини худосизлик ташкил этди. Шунинг учун ҳам бу сўз узоқ йиллар халқимиз онгидан, шууридан бадарға қилинган эди. Ҳатто, маънавият сўзи луғатларимизга кирмаган. Бу сўзни ишлатиш эса, гўё коммунистик мафкурага тўғри келмас эди. Зотан, коммунистик мафкуранинг серсоқол, тепакал, бароққош доҳийлари коммунистик мафкурани қуйидаги тўртта чириган устун устига тиклаган эдилар.

Уларнинг биринчи сафсатаси шундан иборат эдики, гўё одам маймундан пайдо бўлган. Бизнинг отамиз ҳам, онамиз ҳам маймун бўлган ақидани илгари сурган эдилар. Холбуки етмиш йил давомида биронта маймуннинг одамга айланганини кўрмадик. Аксинча, ичкиликбозлик, ахлоқсизлик туфайли рисоладаги одамларнинг маймунга айланганини кўп кўрдик.

Иккинчидан, коммунистик мафкура доҳийлари «Материя бирламчи, онг иккиламчи» деган назарияни илгари суриб, худони инкор этардилар. Халқимизда «Худодан қўрқмагандан қўрқ», деган мақол бор. Демак, худодан қўрқмаган — бандасидан уялмайди. Ҳамма шармандалик, уятсизлик, ахлоқий бузилишлар, ёлғон сафсаталар худосизлардан келиб чиқади.

Учинчидан — коммунистик мафкура назариётчилари «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» — деган даъво билан чиқиб, Оллоҳнинг «Беш қўл баробар эмас», — деган хақ сўзларига қарши бордилар. Натижада, жамиятда бойлар ўрнига, йўқсиллар кўпайиб аввалгидан баттар бўлди.

Тўртинчидан, — «Улуғ оғачилик» шиори бўлиб, халқларни улуғ ва майда — кичик миллатларга бўлиб, шовинизмнинг авж олганлигидир. Натижада, халқлар орасида дўстлик ўрнига зиддиятлар пайдо бўлди. Ана шу ёлғон назария туфайли миллатлар ўртасида турли хил келишмовчиликлар, қон тўкишлар, босқинчиликлар рўй берди. Қизил империянинг бутун сиёсати ана шулардан иборат эди.

Оллоҳга минг қатла шукурки, истиқлол туфайли бу таълимотлардан бутунлай воз кечилди. Президентимиз И. А. Каримов истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ, маънавиятга, миллий мафкурага катта эътибор билан қаради. Маънавиятнинг нима эканлигини ҳар йиғинда изчил тушунтириб берди.

Маънавият — комил инсонлар кўзгуси, маънавият — камолат мезони, маънавият — бу эзгулик, савоб ишлар, иймон-этиқоддир. У бамисоли океанлардек теран бир тушунча. Маънавият бу ўтмиш авлодларни эсга олиш, уларнинг руҳларини шод қилишдан иборат. Шунинг учун ҳам халқимизда «Арвоҳ рози — худо рози», «Ота-онанг руҳини чирқиратма» деган асрий мақоллар бор. Мана шу мақолларнинг ўзи бир қадрият, ўзи бир маънавият.

Кўҳна тарихдан шу нарса маълумки, руҳлар норози бўлган минтақада руҳлар исён кўтаради. Шу руҳлар ўз навбатида тирикларга юқади, охир оқибат ер юзининг ўша минтақасида норозилик пайдо бўлиб, ўша ерда қон тўкилади, ўша ер харобазорга айланади. Арвоҳлар рози бўлган мамлакатда барака бўлади, барқарорлик бўлади. Тинчлик ва фаровонлик бўлади.

Президентимиз И. А. Каримов дастлабки кунларданоқ, ишни улуғ бобокалонларимиз руҳларини шод этишдан, савоб ва эзгу ишларини амалга оширишдан бошлади. Улуғ бобокалонларимиз Имом Муҳаммад Ибн Исмоил Бухорий, Баҳоуддин Нақшбанд, ат-Термизий, Аз-Замахшарий, Нажмиддин Кубро, Абулла Қодирий, Фитрат, Чўлпон каби улуғ аждодларимизнинг руҳларини шод қилиб, уларнинг олтин меросларини халқимизга етказиб берди.

Ниҳоят, ўзбек давлатчилигига асос солган буюк Амир Темурнинг пок номини етти иқлимга қайта қаратди. Амир Темур юбилейи бутун жаҳон бўйлаб кенг тантана қилинмоқда. Парижда «Темурийлар маънавияти» кўргазмасининг очилиши, у маънавиятнинг буюк жаҳоншумул аҳамияти кенг тарғиб қилиниши — миллий маънавиятимиз байрамига айланиб кетди. Худди ана шундай пайтда, Президентимизнинг Республикамиз «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази раҳбарлари ва бошқаруви аъзоларидан бир гуруҳи билан қилган суҳбати ҳамда орадан бирон ҳафта ўтар-ўтмас «Маънавият ва маърифат» маркази ишини янада такомиллаштириш бўйича чиқарган фармони маънавият ва миллий мафкурамиз байрамига айланиб кетди, десак хато қилмаган бўламиз. Бу фармон Темурийлар давридан кейин маънавият соҳасида қабул қилинган энг керакли ҳужжат сифатида тарихда қайд қилинажак. Шу кунларда эса маънавият маркази ўз ишини қуйидаги йўналишлар бўйича давом эттирмоқда.

Аҳолининг турли қатламлари орасида сўровлар уюштириб, шулар асосида ижтимоий тадқиқотлар олиб борилмоқда. Ёш авлодни миллий қадриятлар, ватанпарварлик, инсонийлик руҳида тарбиялаш, ўз ўзини англаш бўйича аниқ режа асосида иш олиб борилмоқда.

Халқ таълими соҳасида ёш авлодга миллий ва умумбашарий қадриятларни тушунтириш учун қатор ишлар амалга оширилмоқда. Мактабларда «Одобнома» дарслари, Олий ўқув юртларида «Маънавият асослари» ўтилмоқда. Бу соҳалар бўйича махсус дарсликлар яратишга киришилди. Миллий қадриятни улуғлаш, ўтмиш меросимизни ёшлар онгига сингдириш учун махсус маънавий тарғибот гуруҳлари тузилди.

Жойларда, йирик корхона ва жамоа, ташкилотларда маънавият музейлари, мактабларда маънавият бурчаклари, харбий қисмларда маънавият хоналари ташкил этилиб, ёшларнинг миллий мафкураси тарғиботнинг турли шакллари асосида бойитилмоқда.

Бир неча муаллифлар гуруҳи миллий мафкура асосларини яратиш устида ишламоқдалар. Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази,«Маҳалла», «Камолот», «Экосан», «Наврўз», Ҳотин-қизлар қўмитаси ҳамда вазирликлар билан ҳамкорликда турли хил хайрли ишларни амалга ошириш режаларини тузиб чиқди. Вилоят ҳокимликлари билан ҳамкорликда махсус маънавият гуруҳлари тузиш ниятимиз бор.

Маънавият бир кишининг ва айрим гуруҳларнинг иши эмас. Бу бутун халқнинг, кенг жамоатчиликнинг ишидир. Президентимиз Фармонидан кейин, гўё халқимиз мудроқ холатдан уйғониб, жамиятнинг тараққиёт омили бўлган асосий соҳа — маънавиятнинг ойдин йўлига чиқиб олгандек бўлди. Шубҳа йўқки, бу йўл она-Ватанимизнинг буюк келажагини таъминлашнинг энг адолатли, порлоқ йўли бўлади.

ИСТИҚЛОЛ ВА РУҲИЯТ

Азиз ҚАЮМОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги

Ўзбекистон республикаси истиқлоли эндигина беш йиллик йўлни босиб ўтди. Бу йўл ўз мазмун ва моҳияти жиҳатидан бениҳоя бой ва ранг барангдир. Республика Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Олий Мажлисининг олтинчи сессиясида сўзлаган нутқида, ана шу беш йиллик қурилиш ва яратиш жараёни чуқур таҳлил этилган. Бу нутқ давримизнинг энг долзарб масалаларига жавоб беради, янги тараққиёт уфқларини очади.

Президент И. А. Каримовнинг маънавият ва маърифат ижтимоий маркази фаоллари билан ўтказган суҳбати, маънавият ва маърифат ишларини ривожлантиришга қаратилган фармони бу маънавий ҳаётга оид масалаларнинг ҳозирги тараққиётда қанчалик муҳим ўрин тутганлигини намойиш этиб туради.

Ҳозирги бош вазифа Ўзбекистон истиқлолини, унинг иқтисодий, ижтимоий, маънавий замирини мустаҳкамлашдан иборат. Бу вазифани маънавий дунёси бой, буюк мақсад ва маслакларга содиқ, Ватан, эл-юрт манфаатларини ҳамма нарсадан устун қўядиган, ғайрат, шуур ва илҳом тўла фидокор инсонлар амалга оширади.

Маънавиятда бош ўрин тутган омиллар комил инсонга хос фазилатлардан иборат. Улар орасида марказий ўринда ватанпарварлик, инсонпарварлик, халқпарварлик туради.

Инсон учун энг азиз мўътабар нарса Ватандир. Ўз ватанини севган, унинг гуллаб яшнаши учун бутун куч-қуввати, билим, истеъдодини бағишлаган инсон комил инсонликка муносиб зот бўлади.

Улуғ тафаккур эгалари Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғуларини бош ўринга қўйганлар. Ватанпарварлик туйғулари қуйидаги мисраларда зўр илҳом билан тасвирини топган.

Кўзимга ҳур Ватаним гарди тўтиё кўринур
Анинг муҳаббати ҳар бир кўнгилга жо кўринур.

(Чархий)

Бутун мавжудот орасида энг комил, энг улуғ ва шарафли вужуд инсондир. Алишер Навоий инсоннинг мукаммаллиги тўғрисида ёзар экан, бу камолот бутун борлиқ, табиат ва коинот камолоти даражасида эканини, балки ундан ҳам устун эканини ёзади. Бу камолот қаршисида ақл ҳайратда қолади, деб уқтиради шоир:

Тўрт унсур, етти кўк, олти жиҳот
Нодиру олий асоси коинот

Барчадин ашрафки ул инсон эрур
Чун камолидин ҳирад ҳайрон эрур.

Инсон ана шундай олий мақомга муносиб бўлмоғи учун ўзида қатор олижаноб туйғуларни тарбияламоғи керак. Бу фазилатлар орасида айтилганидек, ватанпарварлик, инсонпарварлик, халқпарварлик асосий ўринни эгаллайди.

Киши ўз халқи, унинг бахти-саодати учун ўзини бағишласа, элу-юртга ғамхўрлик билан яшаса, ўшанда ўзининг олий даражасига муносиб бўлади.

Навоий таълим бериб айтган эди:

Одами эрсанг демагил одами
Оники, йўқ халқ ғамидин ғами.

Демак, элу юрт, халқ учун жон куйдирувчи, халқ манфаатларини кўзловчи, ўз халқининг бахти, саодатини таъминлашга ҳар доим

интилган кишигина инсон, одам, деб аталмоққа муносибдир. Инсонга, халққа муҳаббат барқарор жойда байналмилаллик, яъни инсонлар, халқлар ўртасидаги қардошлик ва биродарлик, бардамлик ва дўстлик вужудга келади. Бу эса жамият тараққиёти учун энг муҳим асослардан биридир.

Мамлакат ҳаётининг юксалиши илм-маърифат билан боғлиқ.

XIX асрда яшаб ижод этган атоқли ўзбек маърифатпарвар шоири Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат илмни улуғлаб ёзган эди:

Кўрар кўзларни нури илмдиндур
Кўнгулларни сурури илмдиндур.

Фурқат пуристеъдод шоир бўлган. Айни замонда, унинг шеърият назарияси, тарихшунослик, этнография, бадиий таржима соҳасидаги ишлари маълум. Яна Фурқат тиб илми, доришунослик билан шуғулланган. Унинг кажкулида (ёзув дафтари) астрономияга оид маълумотлар жамланган.

Хуллас, Фурқат таниқли шоиргина эмас, балки қомусий билимлар эгаси, бир олим ҳам эди.

Шунга қарамай Фурқат афсус ва надомат билан ёзади:

Дариғо, Фуркато беилм қолдим
Ўзимни жаҳл зиндонига солдим.

Чунки, илмнинг чегараси йўқ. Уни киши бутун ҳаёти давомида тинимсиз ўрганмоғи, шу билан ўз билим доирасини муттасил кенгайтириб бормоғи керак.

Биз ёш авлодда илм-маърифатга ана шундай муҳаббат туғдириш йўлидан борамиз. Фақат билимдон, маърифатли авлодгина буюк келажакни қурмоққа қодир бўлади.

Ана шундай авлодни шакллантиришда ижодкорлар ва маориф соҳаси ходимларининг хизматлари муҳим ўрин тутади.

Навоий ёзган эди:

Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўқитмиш ранж ила
Хизматин қилмоқ адо бўлмас анинг юз ганж ила.

Устоз, ўқитувчининг меҳнати игна билан қудуқ қазимоқ сингаридир. У ҳар кунги тинимсиз меҳнати билан янги жамият қурувчи авлодни етиштиради. Инсон ва жамият тараққиёти ва такомилига хизмат қилади.

Ўзбеклар диёрининг ҳар бир ерида жуда кўп илм-маърифат, адабиёт ва санъат арбоблари етишиб чиққанлар. Бу жиҳатдан Тошкент вилояти ҳам катта маънавий бойликка эга. Чунончи, XV аср тасаввуф таълимотининг йирик арбобларидан бири Хожа Убайдуллоҳ Аҳрорий шу заминда ўсиб етишган. Навоий ва Жомий бу зотга катта ҳурмат билан қарар эдилар. Банокат шаҳридан чиққан тарихшунос олим Банокатийнинг тарих китобига Навоий кўп мурожаат қилган.

XIX аср ўзбек адабиёти тарихида пискентлик шоир Акмал ижоди ўзига хос ўринга эга. Акмал 1834 — 35 йилда Пискентда туғилган. У 1883 — 84 йилларда Бухорода вафот этган.

Бухоролик шоир ва тарихшунос Сомий Акмал тўғрисида хотиралар ёзган. Акмал ўз шеърларини ўзбек, форс, араб тилларида ёзар эди. Қуйида Акмал шеърларидан бир парча келтирамиз:

Жунун иқлимида меҳнат физолар бор экан мундоғ
Гули айшим хазон этган саболар бор экан мундоғ
Бошимга чарх жавридин жафолар бор экан мундоғ
Кўнгулга ҳажр дардидин балолар бор экан мундоғ
Фалакни гардишидан осиёлар бор экан мундоғ.

Келажакни қурмоқ учун ўтмишни яхши билмоқ керак. Ўтмиш сабоқлари келажак тараққиёти йўлларини очмоққа хизмат қилади.

Ўзбекистоннинг буюк келажагини қурмоқ йўлида маънавий бойликларимиз бизга ҳамиша мададкордир.

Истиқлол ва маънавият бирлиги ана шунда. Маънавиятнинг юксалиши истиқлолимизнинг яна мустаҳкамланиши, унинг тобора ривож топмоғи демакдир. Шу олий мақсадлар йўлида дадил ва изчил бораверайлик!

ВАЗИФА — БАРКАМОЛ ИНСОН ТАРБИЯСИ

Озод ШАРОФИДДИНОВ,
профессор, «Тафаккур» журнали бош муҳаррирининг ўринбосари

МУСТАҚИЛЛИККА эришганимизга беш йил бўлди. Бу давр ичида биз янги жамиятимизга пойдевор қура бошладик. Иқтисодий ҳаёт соҳасида муайян ютуқларга эришилди. Ўлкамизда барқарорлик ҳукм сурмоқда. Лекин, шу нарса аниққи, моддий ютуқларнинг ўзи билангина ўйланган катта мақсадларга эришиш қийин. Биз қурадиган янги жамият маънавий жиҳатдан ҳам жуда етук ва мустаҳкам бўлмоғи керак. Қаердаки, одамларнинг онги ва маданияти паст савияда бўлса, бу ерда фақат ана шунга мос жамиятгина вужудга келиши мумкин. Худди шунинг учун ҳам Президентимиз И. Каримов маънавият масалалари ниҳоятда муҳим ва долзарб эканлигини жиддий таъкидлади. Давлат раҳбарининг айнан шу мавзуда ўтказган учрашуви гўё халқимизни уйғотиб юборгандай бўлди, назаримда.

Бугунги кунда юртимизда маънавият ҳақида ўйламаётган, баҳс юритмаётган, фикр қилмаётган бирорта одам, бирорта хонадон йўқ, десам муболаға бўлмас. Чунки, халқимиз ўз тарихий тажрибасидан яхши биладики, инсоният маънавиятсиз яшаши мумкин эмас. Маънавиятсизлик — бу эътиқодсизлик, иймонсизлик, манқуртликдир! Шўролар даврида ҳукмрон бўлган тузум ва мафкура, айниқса, «жонажон компартиямиз» халқимизни маънавиятдан маҳрум қилишга интилди, маданиятимизнинг энг серҳосил шоҳларини қирқди! Негаки, бу тузумга ўзлигини билган, тарихини, қадр-қимматини ва инсоний ғурурини англаган одамлар керак эмас эди. Аксинча, унга фақат буйруқни бажарувчи ижрочилар керак эди! Баландпарвоз шиорларда одамларнинг шаънига мақтовлар айтиларди, аслида эса улар ниҳоятда қадрсиз эди. Биз қураётган янги, мустақил жамият чинакам демократик жамият бўлади, қонунлар устивор бўлади, ҳамма нарса ИНСОНга хизмат қилади. Президентимиз маънавият ходимлари билан учрашуви чоғида «Биз, инсон — давлат учун, деган принципга мутлақо қаршимиз. Бизда, давлат — инсон учун бўлмоғи керак» деган гапни қайта-қайта такрорлади. Бу жуда улуғ ва олижаноб ният.

Маънавият масаласи — жуда кўп масалаларни ўз ичига қамраб олувчи муҳим ҳодисадир. У бир кунда ёки маълум бир даврда амалга ошириладиган мавсумий иш ҳам эмас. У билан ҳар куни, ҳар соат, ҳар дақиқада шуғулланмоқ лозим. Хўш, маънавият ўзи нима? Унинг мазмун ёки шаклини бирон кичик формулада қисқагина қилиб тушунтириб бўлмайди. Маънавият чексиз-чегарасиз, олий тушунча. Маънавиятли одамни юксак эътиқодли, иймонли, виждонли, диёнатли ва ҳалол, покиза одам деб тушунмоқ керак. Худбинлик, мунофиқлик, иккиюзламачилик, алдоқчилик каби иллатлар унга ётдир. Ўз нафсининг асири бўлган, ўз нафсига қул бўлган одам эса жуда аянчли одам. Маънавияти юксак одам биринчи навбатда ўз нафсининг устидан ғалаба қозонади, хирсларини ўзига бўйсундиради. У андишалик бўлади, жамиятда ёлғиз ўзи яшамаётганини билган ҳолда, теварак-атрофдаги одамларнинг ҳам манфаатини ўйлайди. Ўзгаларни оғир вазиятда қолдириб кетмайди. Шу ўринда Нуҳ пайғамбар билан боғлиқ бир ривоятни эсламоқ жоиздир:

Нуҳ пайғамбарнинг уч ўғли бўлган экан. Каттасининг исми Сом, ўртанчасиники Хом, кенжасиники эса — Ёсаф. Кунлардан бирида пайғамбар бир оз ором олиш истагида дарахт соясига чўзилади ва анча толиққани туфайли дам ўтмай кўзи илинади. Иттифоқо, енгилгина эсиб турган шабада пайғамбарнинг этагини кўтариб юборади. Худди шу манзаранинг устига келиб қолган ўғиллари эса ғалати аҳволга тушишади.

— Вой, отамиз этаги очилганини сезмай ухлаб қоптилар-а, — дейди Сом.

— Буни қаранглар, отамизнинг кўринмас жойлари шундоққина очилиб турибди, — дейди Хом кулиб. Шунда Ёсаф акаларига «уялмайсизларми?» дегандай қарайди-да, тез-тез келиб отасининг этагини ёпиб қўяди. Бу ҳолни кузатиб турган Оллоҳ ўша ондаёқ ўртанча ўғил — Хомнинг юзини қоп-қора қилиб қўйибди. Ёсафни эса марҳамат нури билан сийлабди. Айтишларича, ана шу воқеадан кейин Хомдан қора юзли авлодлар тарқалибди. Андишали, меҳр-оқибатли кишилар эса Ёсафнинг авлодлари экан.

Бир сўз билан айтганда, маънавиятли одам ҳар жиҳатдан етук ва баркамол инсондир. Бунга эришиш эса ғоят қийин иш. Чуқур маънавиятлиликка қуруқ насиҳатлар билан, ваъзлар ва шиорларни кўпайтириш билан эришиб бўлмайди. Инсоннинг бутун ҳаёт тарзи унинг маънавиятини юксалтиришга қаратилган бўлмоғи керак. Бу улуғ, айни пайтда кечиктириб бўлмас вазифани ҳаммамиз биргаликда, аҳиллик билан бажармоғимиз лозим.

ЎЗЛИГИНИ АНГЛАГАН ЭЛМИЗ

Нуриддин АЛИҚОРИЕВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор

СОБИҚ тузум даврида шаклланган, одамлар онгига зўрлаб сингдирилган мафкура, истаймизми-йўқми, ўз таъсирин ўтказмай қолмади. Биз етмиш йилдан кўпроқ давр мобайнида жуда кўп миллий ва маънавий бойликларимиздан маҳрум бўлдик, турли шиорларда, даъватларда «Бой ўлка» деб таърифлансакда, аслида «эти бошқага, суяги ўзига» қолган қашшоқ халққа айланиб бордик. Нафақат ўзбек халқини, балки, бошқа ўнлаб халқларни-да бир тил, бир мафкура, бир байроқ остида «бирлаштириш» ғояси билан яшаган, ниҳоятда мустаҳкам ва бузилмас деб ҳисобланган собиқ иттифоқнинг «кароматлари»ни ва унинг салбий оқибатларини тугатиш осон бўлмаслигини бугун ҳаммамиз англаб турибмиз. Худди шу маънода маънавият ва маърифат масалаларининг энг муҳим, долзарб вазифа сифатида кўтарилгани, айниқса, Президентимиз Ислом Каримовнинг бу ҳақда махсус фармон чиқарганини мутлақо тўғри ва ҳаётий зарурат деб тушунмоқ керак.

Мустақиллик туфайли биз ўзлигимизни англадик, тарихимизга, ўтмиш қадриятларимизга, анъаналаримизга муносабат ўзгарди. Мана шунинг ўзиёқ бутун онги ва турмуши собиқ тузум мафкураси билан чирмаб ташланган, аммо, ўз қадр-қимматини дилида сақлаб келаётган халқ учун жуда катта гап. Биз ўз миллатимиз тарихини, унинг қадриятларини ўрганиш, бу йўлда жон фидо қилган аждодларимизнинг хизматларини халққа етказиш, ўзимизни маънавий жиҳатдан қайта тарбиялаш йўлини тутдик. Худди мана шу йўл, бизни муқаррар ёруғ келажакка олиб чиқишига ишонамиз.

Хўш, биз киммиз ўзи? Тарихимиз қандай бўлган? Таърифимиз-чи? Бир сўз билан айтганда, биз — Амир Темурдек улуғ соҳибқирон авлодларимиз. Бутун дунё бизга ҳавас билан қараган, бобомиз айтганидек, «туркнинг бош бўғини» — улуғ миллатмиз. Тарихда шундай бир воқеа ўтган:

Искандар Зулқарнайн турк элига бостириб кирар экан, айни чегарага етганда тўхтаб, мулоҳаза қилиб қолибди. Чунки, у турк миллати ҳамжиҳат, забардаст, узун бўйлик, қиличбозликка уста, ниҳоятда мерган бўлади, деб эшитган экан. Лекин, бу гапларни ўз кўзи билан кўриш ва ишонч ҳосил қилиш истаги пайдо бўлибди унда. Шу ерда туриб бўлажак «рақиб»ларини кузатибди ва синаб кўрибди. Пировардида: «бу халқ нафақат олишувда жасоратли, балки, одоб-аҳлоқли, марди-майдон, улуғ халқ экан» деган хулосага келибди. Бу халққа нисбатан унда ҳавас уйғонибди ва турк халқи қизига уйланибди.

Тарихда ана шундай юксак эътиборга сазовор бўлган, улуғ ишларга қодир бўлган халқ бугунги кунда ҳам ўз орзу-ниятларини амалга ошириш учун ўзида куч ва ирода топа олишига шак-шубҳа йўқ. Биз мустақиллигимизни мустаҳкамлаш ва ўз ёруғ келажагимизни таъминлаш учун ҳамжиҳатлик билан ишлашимиз, фарзандларимизни юксак маънавиятли, жасоратли, меҳр-оқибатли қилиб тарбиялашимиз керак. Модомики, давлат раҳбарларидан тортиб, шу юртда яшаётган ҳар бир фуқаро маънавият ҳақида қайғураётган экан, барча умидларимиз рўёбга чиқиши ва келгусида ўз самарасини кўрсатиши аниқдир.

Тошкент вилояти халқи ҳам бугунги кунда Амир Темур бобомизнинг ҳаёти ва фаолиятини ўрганаётгандан, унинг яқинда нишонланадиган 660 йиллик тўйига муносиб тайёргарлик кўраётганидан хабардормиз. Тошкентда ўрнатилган 12 та дарвоза ҳам бевосита Амир Темур билан боғлиқлигини эндиликда кўпчилик яхши билади. Шу ва шунга ўхшаш тарихий ёдгорликларни ўрганиш борасида ҳали яна кўп ишлар қилинади. Қисқа қилиб айтганда, жуда катта ва масъулиятли йўлга чиқдик. Манзилга тезроқ етиш фақат ўзимизга боғлиқдир.

ЎТМИШ — КАТТА МУАЛЛИМ

Омонулла БЎРИЕВ,
Ўзбекистон Фанлар Академияси Шарқшунослик институти катта илмий ходими, тарих фанлари номзоди

ЎТМИШСИЗ келажак йўқ, дейдилар. Бугун маънавият, маърифатни, мафкурани янги поғонага кўтариш тўғрисида гап бораётган экан, бу ишнинг бой тарихимизга, қадриятимизга, мозий манбаларига мурожаат қилишдан бошланганлиги жуда хайрли бўлди. Президентимиз пойтахтимизда қад кўтараётган темурийлар тарихи давлат музейи тўғрисида фикр билдириб, шундай дедилар: «...музей бизнинг ота-боболаримиз, халқимиз улуғ маданият, буюк маънавият яратиб, умуминсоний қадриятлар хазинасига нақадар улкан ва унутилмас ҳисса қўшганини англатишга хизмат қилиши лозим».

Дарҳақиқат, шундай. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, бизнинг фахрланса, ғурурланса арзийдиган тарихимиз, маънавиятимиз бор. Бизнинг Шарқшунослик институтимизга кундан-кунга кўплаб хорижий олимлар, тадқиқотчиларнинг оқиб келаётганлиги буюк халқ, давлатимиз тарихига қизиқишнинг ортиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Эндиликда биз ҳам ана шу тарихдан келажак авлодга сабоқ бермоғимиз лозим. Бугунги кунда институтимиздаги бой адабий, маданий меросни рўйхатдан ўтказдик. Уларнинг нусхаларини жаҳон кутубхоналарига жўнатмоқдамиз. Мақсад уни биринчи галда халқимизга ва бутун жаҳонга етказиб беришдан иборатдир. Ал-Хоразмий, Беруний, Улуғбек ва бошқа алломаларимизнинг асарлари қайтадан чоп этилди, таржима қилинди.

Мен шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, тарихимизга, маданий меросимизга бўлган эътибор истиқлол туфайли ортди, қадр топди.

Мамлакатимиздаги ҳар бир тарихий бино, обидалар, адабиёт ва санъат асарлари бизнинг кимлигимизни англашга, қандай аждодлар вориси эканлигимизни идрок қилишга ўргатади. Ана шунинг учун ҳам биз олимлар бу борадаги ишларни кучайтирмоғимиз, одамлар ичида кўпроқ бўлмоғимиз, ўз маърузаларимиз, мақолаларимиз билан улар қалбига сингдирмоғимиз керак.

Бу борада республика Президентининг «Маънавият ва маърифат» марказининг ишини янада такомиллаштириш тўғрисидаги фармони янги истиқболларни очиб берди. Маданиятга, маърифатга бунчалик эътибор ва ғамхўрлик ўша қадим тарихимиздан буён бўлмаган эди.

Биргина темурийлар тарихини олинг. Буюк бобомизнинг ўгитлари, қилган ишлари, қурган бинолари, яратган салтанати кимни ҳайратга солмайди дейсиз. Ёки мана шу пойтахтда бунёд этилган 12 дарвозанинг тарихи-чи? Уларнинг ҳар бири бизнинг маданиятимиз, тарихимиз, қадриятимиздан ҳикоя қилади.

Мен ўйлайманки, мамлакатимизда маънавият ва маърифат борасида олиб борилаётган ишлар қисқа фурсатда ўзининг мевасини беради. Зеро, ёш авлодни ватанпарварлик, халқпарварлик, адолатпеша, жасур, маънавий бой қилиб тарбиялаш билан давлатнинг ўзи шуғуллана бошлади. Биз эса бу йўлда етакчи бўлмоғимиз керак.

Саҳифани «Тошкент ҳақиқати» ходимлари — Фатҳиддин Муҳиддинов, Раҳимберди Умаров, Зарифа Эралиева ва Баҳодир Валиев тайёрладилар.

Суратчи: В. Харитонов.

Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига

СОҲИБҚИРОН ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ НАЗДИДА

АМИР Темурнинг ҳарбий маҳорати, давлатни бошқаришдаги такрорланмас қобилияти, камбағалпарварлиги сингари сифатлари жаҳон халқлари орасида асрлар оша бор ҳақиқат сифатида эслаб келинади. Бу сифатлар афсона ва ривоятларга айланиб, бебаҳо мулк бўлиб қолган. Шу маънода соҳибқирон ҳақидаги маълуотларни янада тўлдиришни кўзда тутиб, мақоламизда замондошларимиз тилидан ёзиб олинган айрим ҳикояларни эътиборингизга ҳавола этишни лозим топдик.

1995 ЙИЛНИНГ 26 ОКТЯБРИ. Атоқли математик олим, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, 96 ёшли Раҳимжон Отажоновнинг Тошкентнинг Бобур кўчасидаги хонадонидамиз. Суҳбатимиз бобомизнинг 660 йиллигини нишонлашнинг моҳияти, бу инсоннинг ҳарбий маҳоратига доир муаммолар хусусида кечди.

— Домла, бир муҳим нарса мени ҳамон ўйлантиради, — дедим. — Бобомиз жаҳоннинг қайси мамлакатига бормасин, ҳар бир жангу-жадалда деярли от устида, найзабозлик ва камон отиш каби ҳарбий воситалар билан юришда давом этган. Бир давлатдан иккинчи давлатга бориш, у ерларда тартиб ўрнатиш учун ҳозиргидек техникалар йўқ эди. Ўшандай бўлсада, бир неча ўн минглаб километр йўл босиб, адолатсиз шоҳларни мағлуб этиш осон бўлмаганку? Ана шулар ҳақида нималарни биласиз?

Раҳимжон ака узоқ ўйга чўмди. Ўтмишни, ота-боболардан эшитган афсона ва ривоятларни бир-бир хотирлай кетди. У нуроний юзларини менга қаратиб, мийиғида табассум билан деди:

— Менинг отам 102 ёшға кириб вафот этганлар. У киши эскича таълим олган одам эдилар. Шом ва Маккада бўлиб қайтганлар. У киши дердилар: «Маккага ҳаж учун 1895 йили эрта баҳорда чиқиб кетиб, ўша йили 3 ой мобайнида пиёда, от, эшак ва туя миниб сўқмоқлардан юрганман, кема ва қайиқларда йўл босганман. Тўрт ярим ой деганда Маккага етиб борганман. Бир ярим йил ўша ерда истиқомат қилиб, ҳаж сафарини вожиб қилганман.

Қоидага кўра ҳаж қилиш ана шундай қийинчиликлар билан амалга ошар эди. Айтмоқчиманки, Шомда бўлганимда, Амир Темур юрган ва яшаган жойларни кўздан кечирганман. Бу ерда соҳибқирон тўғрисида шундай дейишган эдилар:

— Бобомизнинг ҳар бир юриши, ҳаракати, асосан от устида бўлган. Эшак, хачир, туя каби ҳайвонлар эса бойлик, озиқ-овқат, қурол-яроғ, ўтов каби анжомларни ортиб юриш учун хизмат қиладиган транспорт вазифасини ўтаган. Шу боис соҳибқирон отларга, уларнинг зотларига, уларни кўпайтиришга алоҳида эътибор қаратар экан. Яхши отни ўнта бўлмағурига алмашмас экан. Юришнинг мақсад ва вазифаларини ўз ихтиёрларидаги отларнинг чавкарлиги, дадиллиги, учқурлиги ва толмаслиги билан белгилар экан.

«Соҳибқирон қайси мамлакатга бормасин, ўша ернинг учқур отларини кўрикдан ўтказиб, мол табиблари хулосаларини олар экан. Шу боис арабий отлар орасидан танланганлари кўпроқ «чопар» ишларида учқур бўлганлиги учун фойдаланилган. Хуросон, Қандаҳор, Сеистон, Кермон, Табаристон, Гилон, Мозандарон, Форс вилоятларида етишган зотларни, кўпроқ Ҳиндистон, Гуржистон каби мамлакатларга қилган юришларида синовдан ўтказган эканлар. Бу ерларнинг отлари Миср, Рум, Боғдод каби мамлакатларга қилинган юришларга дош беролмасдан, чарчаб қолишини эътиборга олган соҳибқирон, уларнинг зотларини кўпайтиришни ўша мамлакатнинг иқлими ва оби-ҳавосидан келиб чиқиб ажратар ва тарбия қилдирар эканлар...»

1995 ЙИЛНИНГ 15 НОЯБРЬ ЧОРШАНБАСИ. Атоқли файласуф олим, профессор Сулаймон Азимовнинг Тошкентнинг «Ишчилар шаҳарчаси»га кираверишдаги хонадонидамиз. Бу ерда йирик педагог олим, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи Абдулла Суюнов ҳамда таниқли журналист Шербек Алиев суҳбатлашиб ўтиришган эканлар. Суҳбатга мен ҳам қўшилдим.

— Ўша даврда, — деди Сулаймон ота, — отлар учқур ва чарчамас бўлмаганида, бобомиз кўплаб мамлакатларга етолмасди. Унинг асосий техника воситаси ўша учқур саман, ғиркўк, тўриқ ва човкар отлар бўлган.

Ривоят қилишларича, Амир Темур етти ёшлигидан отга меҳр қўйган экан. Ўн ёшлигидан овга от миниб чиқар, ўта мерганлик билан кийик ва қирғовулларни олиб келар экан. У йигитлик чоғларида бир отар йилқи орасидан битта ёки иккита тойни танлаб, уларни ўзи шахсан парвариш қилар экан. Уларда дастлаб ўн, кейин ўн беш, бошқа марта йигирма чақиримга чопиб кўрар, агар чарчамаса, йўлдан қайтгач, ундан чиққан тафт-ҳовур беш ўн дақиқа ичида босилса, демак, бу отдан иш чиқади, у умидли чавкар от номини олади, деган хулосага келар экан.

— Амир Темур ҳар бир қилган ишида, — деб гапга аралашди Абдулла Суюнов, — биринчи галда Оллоҳни, Муҳаммад пайғамбаримизни дилга жо қилиб, буларга сиғинган. Иккинчидан, ҳар бир ишнинг рўёбга чиқиши учун зудлик билан қўл остидаги отларга эътиқод билан қараган. Айтишларича, соҳибқирон юк ташишнинг асосий воситаси — транспорти бўлган туя ва филларга алоҳида эътибор қаратган эканлар. Амир Темурнинг ўзи миниб фойдаланган отларнинг сони 200 та бўлган...

Қирғизистон меҳнат ва ижтимоий муҳофаза вазири Зафар Ҳакимов Ўшда бўлиб ўтган суҳбатимизда шундай деган эди:

— Амир Темур Тўхтамишга қарши юриш қилиш учун бир йилга яқин тайёргарлик кўрган. Бунинг учун Гуржистон, Арманистон, Рум, Боғдод, Мовароуннаҳр ва бошқа жойларда парваришланаётган жанговар отларни жам қилиб, 600 минглик куч тўплаган. Ўш вилоятида ташкил этилган қўриқхонадан 25 минг от олдиргани ҳақида ҳозир ҳам гапиришади. Отларга қараш, парваришлаш ва машқ қилиб туриш учун 300 киши ажратилган. Соҳибқирон Ўзганга келганида Қорасув туманидаги Моди қишлоғида тўхтайди. Бу ерда тоғдан ошишда шаҳдам кўтарила оладиган отларни танлайди. Бунинг учун 15 километр масофага от пойгаси ташкил этади. Бунинг учун Моди қишлоғида узунлиги 150 метр, эни 50 метр келадиган ҳовуз қурдирган. Унинг атроф ва четларига тол ва терак эктирган. Бу ердан бир йўла 100—200 от сув ичган. Бу ерни ҳозир ҳам «Темур ҳовуз» деб атаймиз...

Шундай қилиб, халқ орасида тарқалган соҳибқирон ва унинг ишлари ҳақидаги афсоналар ва ривоятлар ичида маълум бир ҳақиқат ётади. Зеро, буларни ҳикоя қилишдан мақсад — мана шу кунларда улуғ соҳибқирон руҳларини яна бир карра шод этишдир.

Ҳайдарали УЗОҚОВ,
Халқ таълими аълочиси, тарих фанлари доктори.

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

ЎЗБЕКИСТОН Олий Мажлиси депутати, республика хотин-қизлар кенгаши раиси, республика Бош вазирининг муовини Дилбар Ғуломова Зангиота туманининг «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ўз сайловчилари билан учрашди.

Депутат Д. Ғуломова асосан Олий Мажлиснинг кейинги сессиясида кўтарилган масалалар, маънавият ва маърифат соҳасидаги Президент Фармони ва унинг моҳияти, бу борада меҳнаткашлар, айниқса, хотин-қизлар қўмиталари олдида турган вазифалар ҳақида қизиқарли суҳбат ўтказди. Суҳбат сўнггида савол-жавоблар бўлиб ўтди. Сайловчилар туманда, жумладан, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ичимлик сув, мактаб қурилиши ва шу каби бошқа муаммоларни ҳал этишда депутатдан амалий ёрдам сўрадилар.

Учрашувда Тошкент вилояти хотин-қизлар қўмитаси раиси, вилоят ҳокимининг муовини Сайёра Хўжаева иштирок этди.

Зарифа ЭРАЛИЕВА.

Тадбиркорлар ҳақида ҳикоялар

ҚИМРОН ИЧАСИЗМИ, ҚИМИЗМИ?

КАТТА йўл ёқасидаги — буғдой ҳосили йиғиштириб олинган, узоқ-узоқларга худди туянинг ўркачидек ястаниб кетган қирадирларда ўтлаб юрган туялар беихтиёр ўтган-кетганларнинг диққатини ўзига тортади. Аҳён-аҳёнда телевизорлардагина кўриниб қоладиган бу ноёб жониворларнинг пойтахтдан нари борса бир соатлик манзилда пайдо бўлишининг сабаби бор, албатта.

Сарабек Валиев чорвачиликда етакчи мутахассис сифатида оз эмас, 24 йил меҳнат қилиб элга танилди. Бурноғи йили хўжалик фермаси хусусийлаштириларкан, деган гап-сўзлар оралаб қолган эди. Сарабек оға ҳам харидор бўлди. Ғайрати жўш урган йигитнинг нияти холислиги учун кўп ўтмай катта ферманинг тизгини унинг қўлига ўтди.

Аслида унинг фермани хусусийлаштиришдан ҳеч кимнинг хаёлига келмайдиган бир мақсади бор эди. У қорамолчилик билан бирга йилқичилик ва туячилик билан ҳам шуғулланишни кўнгилга тугиб қўйганди. Сарабек оға мақсадига етишиш учун кам маҳсулли қорамолларнинг бир қисмини сотди. Ундан тушган маблағга эса Туркманистондан 30 бош туя харид қилиб, олиб келтирди. Албатта, бу борадаги ишларни бир маромга солиб олиш талай қийинчиликлар туғдирди. Сарабек туяларини ёппасига қўтир босиб, ҳатто нобуд бўлиш даражасига етди. Лекин у айримларга ўхшаб қўл силтаб қўяқолмади. Олмаотага, ундан Хитойга чегара бўлган вилоятларга бориб, зарур дори-дармонларни топиб келтирди.

Биз туяларни охирдан озиқланаётганини кузатар эканмиз, Сарабекни саволга тутдик:

— Нима учун сиз айнан туячиликка қизиқиб қолдингиз?

— Биласизми, — дея сўзлади у, — маълумотларга кўра Марказий Осиёда бор-йўғи 4000 бошга яқин туя қолибди. Бу аҳволда ҳадемай туялар ҳам қизил китобга кириши ҳеч гап эмас! Ахир туя сути турган-битгани шифо, минг дардга даво-ку! Буни кўпчилик яхши билса керак! Туя сутидан тайёрланадиган қимрон астма, ошқозон-ичак, жигар, буйрак, қон босими, бепуштлик ва шу сингари кўплаб дардларга шифо бўлади. Бунга мен аллақачон ишонч ҳосил қилганман.

Фермага кираверишда пўримгина кийинган йигитни кўриб, қолдим.

— Бу ким?

— Тошкентлик, — деди у. — Ҳафтада 2—3 марта келиб, қимрон олиб кетади. Ота-оналарига, аёлига етказиб беради. Дарвоқе хотини ҳасталаниб, икки букилиб қолган экан. Қимрон истеъмол қилиб, дардидан халос бўлипти. Четдан, шаҳардан келиб «Сарабек «қимрони»дан олиб кетадиган мижозлар тобора кўпайиб бормоқда. Эл-юртга манфаати тегаётганидан руҳланган Сарабек оғанинг туячиликка бўлган меҳри ортиб бораётир. Ҳозирги кунда «Болпон» хусусий чорвачилик хўжалигида 277 бош қорамол, 46 бош от, 30 бош туя парвариш қилиниб, соғин сигирлардан 8—9 литрдан, туялардан эса 4—5 литрдан сут соғиб олинмоқда. Тумандаги К. Каримов номли 4-вилоят сиҳатгоҳ-интернат болалари ҳам ферма маҳсулотидан баҳраманд бўлиб турадилар.

Фермернинг ютуқлари билан бирга муаммолари ҳам етарли. Чорвадорлар аста-секинлик билан бўлса ҳам бу муаммоларни ҳал қилиб бормоқдалар. Сарабекнинг мақсади туялар бош сонини 100 бошга етказиш, маҳсулотни қайта ишлайдиган корхонасини очиш. Чорвадорлар айни пайтда шу йўлда изланмоқдалар.

Орзиқул МАЪМУРОВ,
Рустам КАМОЛОВ.
Чиноз тумани.

Суратларда: (юқорида) фермер Сарибек Валиев; Гулжаҳон Валиева қўли билан тайёрланган қимизларни ичсангиз беихтиёр «отангизга раҳмат, опажон!» дейсиз.

Адужалол РАҲИМОВ олган суратлар.

Ҳосил-96 *Ҳосил-96*

НАҚД — 2 СЎМДАН

ЯНГИЙЎЛ тумани пахта штабидан таҳририятимизга шундай хабар келди: туман хўжаликлар пахта йиғим-терими суръатини кун сайин ошириб бормоқдалар. Кеча хўжаликлар бўйича қабул пунктига 200 тоннадан кўпроқ ҳосил топширилди. Бу йиллик режанинг 1,76 фоизини ташкил этади.

ОЛДИНДА «Тинчлик», Абдулла Ортиқов номли, «Янги ҳаёт», «Қовунчи» жамоа хўжаликлари бормоқдалар. «Тинчлик» жамоа хўжалиги давлатга 2550 тонна пахта топширишни режалаштирган. Бир кунлик ўсиш 269 тоннага етди. Шу кунларда 1200 нафардан кўпроқ теримчилар пахта йиғим-теримида иштирок этмоқда. Умуман, туман хўжаликларида шу кунларда 11 минг киши пахта теряпти. Умумий сафарбарлик эълон қилинди ва тез кун ичида теримчилар сони 16 минг 860 кишига етказилади.

Хўжаликларда теримчилар билан вақтида ҳисоб-китоб қилиб бориляпти. Бир килограмм пахта учун икки сўмдан ҳақ тўланмоқда. Терилган пахта ҳақи пешма-пеш бериб борилаётгани ҳам йиғим-терим суръатини оширишга таъсир кўрсатмоқда. Хўжаликларда кўпминг килограммчилар сафига янги-янги теримчилар қўшилаётир.

Раҳим ҚОДИРОВ.

Ҳозирча чаққонликда Ҳикматой Пирназаровага тенглашадигани топилмаяпти. Бўка тумани «Бўстон» жамоа хўжалиги аъзоси Ҳикматой ҳар куни 180—200 килограмм пахта топшираётир.

Ҳусан АВВАЛОВ олган сурат.

ДАН ва ЙИҒИМ-ТЕРИМ МАВСУМИ

1996 йил пахта йиғим-терими мавсумини муваффақиятли ўтказиш мақсадида Тошкент вилояти ДАН бошқармаси ходимлари қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Жумладан, йўл-транспорт ҳодисалари олдини олиш, трактор ҳайдовчиларининг интизомини ошириш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун шу йилнинг 15 августидан бошлаб 15 сентябрига қадар махсус «Трактор» тадбири ўтказилди. Шу мақсадда жорий йилнинг 27 августигача вилоятнинг пахта етиштирадиган хўжаликларида жойлашган автохўжаликлардаги ҳамда бевосита мавсумда пахтакорлар ва ҳашарчиларни ташишга ажратилган транспорт воситалари, тиркамалар ва трактор саройлари кўрикдан ўтказилди. Техникавий кўрик билан биргаликда ҳайдовчилар билан бевосита ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш юзасидан суҳбатлар уюштирилди.

Терим бошланган кундан эътиборан ҳар куни пахтакорлар ва ҳашарчиларни ташишга мўлжалланган транспорт воситаларининг техникавий ҳолатлари текшириб борилмоқда. Бу ишларни назорат қилиш мақсадида ДАН бошқармаси ходимлари вилоят ҳудудидаги «Тошвилоятюктранс» концернига қарашли атвобус-таксомотор саройларига бириктириб қўйилди. ДАН бошқармасидан амалий ёрдам кўрсатиш учун 18 нафар ходим пахтакор туманларга хизмат сафарига юборилди. Ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун 62 нафар ДАН ходими, 145 нафар жамоат вакиллари жалб қилинди. 19 та ДАН патрул автомобиллари, 37 та кўчма радиостанция ва 29 та ҳаракат хавфсизлиги автомобиллари ажратилди.

Пахтакорга — ҳамма мададкор

Дала шийпонлари, пахта тайёрлаш пунктлари ва заводларгача бўлган автомобиль йўлларининг ҳолати кўрикдан ўтказилмоқда. Кўрик натижалари бўйича аниқланган камчиликларни бартараф этиш вилоятдаги пахта етиштирувчи туманлар агросаноат уюшмалари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда. Теримга жалб этилган ҳашарчиларни ва теримчиларни ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, уларни пахта далаларига кузатиб боришни ташкил қилиш, пахта йиғимтеримида иштирок этаётган фуқаролар тўғрисидаги маълумотлар мазкур туманлардаги ДАН бўлинмалари бошлиқларидан олинмоқда. Бу ишларни ўз вақтида назорат қилиб бориш мақсадида ДАН бошқармаси қошида раҳбар ходимлардан иборат штаб тузилди.

— Вилоятимиздаги пахта етиштирувчи тўққизта туман далаларига олиб борувчи икки минг километрдан зиёд автомобиль йўллари кўрикдан ўтказилди, — дейди Тошкент вилояти ДАН йўл-назорат бўлими бошлиғининг муовини Ҳусниддин Тошкентбоев. — Бу йўлларда ҳаракат хавфсизлиги узлуксизлигини таъминлаш мақсадида 1856 та йўл белгиларини ўрнатиш, 414 та эскирганларини алмаштириш, 2974 погон метр муҳофазаловчи тўсиқларни ва 3218 дона огоҳлантирувчи устунчаларни ўрнатиш белгиланди. Бундан ташқари 287 сув ташиш қувурлари тизими, 85 та пиёдалар қатнайдиган кўприкларни таъмирлаш, шунингдек, бошқа ишларни амалга ошириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Кўриклар ҳақида тегишли далолатномалар туманлардаги агросаноат уюшмаларига топширилди.

Одилжон УМАРОВ,
вилоят ДАНБ тарғибот бўлимининг катта нозири, милиция майори.

ОЛАМ ҲАФТА ИЧИДА

ВОҚЕАЛАР ТЎЛҚИНИДА

● КУНИ КЕЧА РФ президенти Б. Н. Ельциннинг соғлиғи ҳақидаги ахборот эълон қилинди. У 25-26 сентябрь кунлари Москвадаги Марказий клиник касалхонасида бўлади. Операциядан олдин тўлиқ текшириш ўтказиш мўлжалланмоқда. Аввал операция Фанлар академиясининг кардиологик тадқиқотлар марказида амалга оширилиши тахмин қилинган эди. Би-Би-Си мухбирининг ёзишича, текшириш бир ерда, операциянинг иккинчи ерда ўтказилиши мантиққа тўғри келмайди.

● АҚШ билан Ироқ ўртасидаги можаро тобора чуқурлашмоқда. Жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг ва давлат арбобларининг Б. Клинтон қарорини қоралашига қарамай, АҚШ ҳарбийлари Форс кўрфазидаги ўзларининг қуролли кучларини тобора кўпайтирмоқдалар. Таассуротни юмшатиш мақсадида АҚШ мудофаа вазири У. Перри Яқин Шарқда юрибди. Чигал аҳволдан норози бўлган АҚШ конгресси вакиллар палатаси скипери Ньют Гингрич ва сенатор Жон Маккейнлар Вашингтон маъмуриятини қаттиқ танқид қилдилар.

● СЕРБИЯ ва Херсоговинада нисбий тинчлик ўрнатилганига кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай, бу ерда маъмурий органлар раҳбарлари сайлови бўлиб ўтди. Дейтон битимига асосан ўтказилган ушбу сайловларни кўпгина мамлакатлардан келган вакиллар кузатиб турдилар. Яхши келажакка умид боғлаган серблар Хорватияга қайта бошладилар.

● МУХОЛИФАТ ва Тожикистон ҳукумати мамлакатда тинчлик ўрнатиш хусусидаги навбатдаги шартномага имзо чекдилар. Ҳар иккала томон энди Тожикистонда ҳақиқий тинчлик бўлади, деб қатъий ишонч билдирдилар.

● АРАБ Давлатлари Ташкилоти Яқин Шарқдаги тинчлик жараёнининг ҳомийлари бўлган АҚШ ва Россияга мурожаат қилиб, босиб олинган араб ерларида мустамлакачиликни тўхтатиш юзасидан Исроилга тазйиқ ўтказишни талаб қилдилар.

● ҲУКУМАТГА қарши бўлган Афғонистоннинг «Толибон» ҳаракати қуролли гуруҳлари мамлакат шарқидаги яна бир вилоят — Лағмонни босиб олдилар. Улар бунгача Нангарҳар вилоятини қўлга киритган эдилар. Бундай ҳолат президент Б. Раббоний қўшинларини анча мушкул вазиятга солиб қўйди.

«ЙЎЛБАРСЛАР» АЖАЛДАН ҚЎРҚМАЙДИЛАР

ЕР КУРРАСИДАГИ «оловли нуқта»лардан бири Ҳинд уммонидаги ажойиб оролда жойлашган Шри-Ланкадир. Мана, ўн уч йилдирки, бу ерда фуқаролар уруши давом этмоқда. Ҳукумат қўшинлари билан мухолифатчилар ўртасидаги қуролли тўқнашувлар деярли тинмайди.

Сабаб нимада? Илгари «Цейлон», ҳозир Шри-Ланка деб аталадиган бу мамлакатда икки улус вакиллари истиқомат қиладилар. Уларнинг бири — сингаллар, буддачилар. Улар 15 миллионли халқнинг учдан икки қисмини ташкил этади. Тамиллар эса индуизм мазҳабига мансуб.

Манбаларда қайд қилинишича, тамиллар қадим замонларда Ҳиндистон ярим оролидан келтирилган. Улар инглиз истилочилари даврида чойзорларда арзон ишчи кучи ҳисобланиб, оролнинг шимоли-шарқида қўним топишган.

Асримизнинг кейинги йилларида тамиллар ҳукмрон тузумга турли сиёсий, иқтисодий, ижтимоий даъволар ёғдира бошладилар: ҳукумат таркибида тенгсизлик, армияда биздан зобитлар кам, ўқув даргоҳларида сингаллар кўп, тамил тили доираси тораймоқда... Жанжалнинг охири шу даражага бориб етдики, тамиллар мустақиллик талаб қилиб чиқдилар ва ўзларининг давлатларини тузиш ниятида эканликларини яширмадилар. Бу ғояннинг раҳнамоси — «Тамил Озодлиги Бирлашган Фронти» партияси бўлди. Бошқа бир оқим — «Тамил Илам озодлиги йўлбарслари» (ТИОЙ) ҳаракати эса озодликни куч билан ўрнатиш йўлини ўтказа бошладилар. Шундай қилиб, 1983 йилда авж олган ҳарбий низо ҳозиргача 30 мингдан зиёд кишининг ёстиғини қуритди. Охирги пайтларда президент Чандрика Бандранаике Кумаратунга хоним ҳамда тамиллар раҳбари Велупиллай Прабхакаран ўртасида урушни тўхтатиш тўғрисида неча бор шартномага имзо чекилди. Лекин, Чеченистондаги каби ҳар гал аҳдлашувлар бузилаверди. «Йўлбарслар» ҳеч нарсадан таф тортмайдилар. Улар яқинда Мулаиттиву шаҳридаги ҳарбий қароргоҳга ҳужум қилиб, 700 аскар ва зобитни қириб ташладилар. Фидойилар ўзларини қурбон қилишдан ҳам тоймайдилар. Қўйнига «мўъжаз мина» солиб, душманларидан ўч оладилар. Ражив Ганди ҳам шу тариқа ҳалок этилган эди. Ўтган йили президентликка номзод Гамини Диссанаяке ҳам шу алфозда ўлдирилди. Қуролли тўқнашувларнинг охири кўринмаяпти. Келишув ҳақида гап бўлиши мумкин эмас, демоқдалар «йўлбарслар».

Куни кеча «тамил илам»чиларнинг қуролланган бир гуруҳи шарқий вилоятдаги Анпара шаҳридан 30 километр узоқликда бир автобусни босиб олдилар. Одамлар билан лиқ тўла машинани жангарилар овлоқ жойга олиб бориб, йўловчиларни автоматлардан ўққа тутдилар. Гапнинг қисқаси, Чеченистон «эгизаги» — Шри-Ланкада халқ фожиасига чек қўядиган арбоб топилмаяпти.

МУҲАББАТ ЁШ ТАНЛАМАС

ЭНГ МАШҲУР кишилардан бири, шубҳасиз, Нельсон Мандела. У ҳозир 78 ёшда Жанубий Африка Республикасининг президенти. Бироқ, Н. Мандела 1990 йилгача — 27 йил давомида ҳибсда ўтирди. Чунки, «қора танлилар доҳийси» аввалги тузум томонидан апартеидчилик — (ирқий камситиш)ка қарши курашгани боис умрбод қамоқ жазосига ҳукм этилган эди. ЖАРда сиёсий ҳаёт ўзгаргач, эркин сайловлар ўтказилди. Халқ меҳрини қозонган Н. Мандела давлат бошлиғи лавозимини эгаллайди.

Ҳозир ҳам оламлар уни яхши кўришади. Мамлакатда тинчлик ва тотувлик ўрнатганлиги, ҳар бир муаммони вазминлик билан ҳал этиши, оддий ва камтар бўлганлиги кишилар ихлосини оширмоқда. Лекин, худо бир томондан қисиб қўйган экан шекилли, унинг шахсий ҳаётида омади чопмади. Икки бора аввалги хотинларидан ажралишга тўғри келди.

Нельсоннинг дастлабки аёли — Эвелин эди. Кўрилган уч фарзанд ҳам ота-она «иттифоқи»ни сақлаб қололмади. Кейин Винни деган ёш, гўзал қизга уйланди. Бироқ, икки нафар қизалоқ туғилганда нохушлик юз берди. Н. Мандела қамоққа тушиб қолди. Узоқ йиллар давомида, кўринишдан Винни эр томонда бўлди. Апартеидга қарши курашувчилар сафида юрганлиги ва бошқа жамоат ишларидаги фаоллиги унинг обрўсини оширди. Лекин, эр қамоқдан чиққач, Винни ўзгарди. Сиёсий тўполонларга қўшилди. Ҳатто, қотилликда айбланди. Бу ҳам майли. Энг ёмони у «жазмани» билан «дон олишаётганда» қўлга тушиб қолди. Одамлар нафратига учради. Оқибатда Н. Мандела уни яқинда «талоқ» қилди.

Сўнгги кунларда мамлакат президенти устида бошқа мишмишлар чиқди. Эл оғзига элак тутиб бўлмас экан, тахминлар чинга айланди. Н. Мандела қўшни мамлакат — Мозамбикнинг собиқ президенти, ўн йил муқаддам авиация ҳалокатида ўлиб кетган Самора Машелнинг беваси Граса Машел хонимни севиб қолганлигини тан олди. Г. Машель — 50 ёшда. Келишган, чиройли аёл. Мулоқотда журналистларнинг «Нельсонни яхши кўрасизми?» деган саволига у ийманиб, бир кунда камида икки марта телефон орқали сўзлашиб турамиз, деди. Оммавий ахборот воситалари одамлар ўз президентларини қилмиши учун айблашаётгани йўқ, деб ёзмоқда.

Н. Мандела ва Г. Машел никоҳдан ўтишадими? Ҳозирча бу савол душвор бўлиб турипти.

БИР ЁҚДА ҲУКУМАТ, БИР ЁҚДА ШАРИАТ

РФ Хавфсизлик Кенгашининг котиби А. Лебедь бешинчи марта Чеченистонга сафар қилди. У Хасавюрт шартномаси бандлари — Россия қўшинларини олиб чиқиб кетиш, асирларни алмаштириш, қўшма ҳукумат таркибини аниқлаш сингари муаммолар устида яна бир марта мухолифат раҳбарлари билан гаплашиб олиш мақсадида эканлигини айтди. З. Яндарбиев, А. Масхадовлар билан юзма-юз кўришувлар натижаси самарали бўлади, деб кутилмоқда.

Қўшма ҳукумат таркиби аниқланиши арафасида эса ислом динининг тамал тоши бўлган шариатнинг қонун-қоидалари Грозний шаҳрида жорий этилди. Кайф қилувчи суюқлик ичганлар, гиёҳвандлар, ўғрилар, фирибгарлар аёвсиз жазоланмоқда. «Суюқ оёқ»ликка даҳлдорлиги исботланган аёлларнинг эса сочлари тақир қилиб, қириб ташланмоқда.

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

● ЧЕХИЯДА мамлакат президенти В. Гавелнинг қимматбаҳо буюмлари ва унга тегишли нарсаларни ўғирлаб юрган уюшган жиноятчилар гуруҳи қўлга олинди. Аниқланишича, улар президентнинг шахсий соқчилари экан.

● ДУНЁДАГИ жуда кўп машҳур кишилар 91 яшар баронесса Лоретта фон Апфелькорн деган кампирдан мактублар олдилар. Уларда олмониялик «буви» Мекленбургдаги ўзининг жуда катта мол-мулкига ворис қилираётганини ёзган эди. Американинг таниқли актрисаси Лайза Минелли ва бошқалар бу олижаноб таклифни қабул қилажакларини билдирдилар. Лекин, Олмонияда бундай одамнинг ўрни — тагида йўқлиги маълум бўлиб қолди. Бундай қилтис ҳазилни тарих ўқитувчиси Вальтер Зайдел ўйлаб топган экан.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

МИТТИ ЁҚУТЧАЛАР

САХОВАТ

БИР қария анчадан буён кўришмаган танишининг уйига бориб, ҳол-аҳволини сўраб, озгина чақчақлашиб келмоқчи бўлди. Эшикдан чиққан ошнаси у билан кўришаркан ичкарига таклиф қилиш ўрнига, «хўш», деди.

Қария унинг совуқ муомаласидан кўнгли «дарз» кетиб:

— Биродар, кўринмай қолдинг?! Бизникига борсанг, бир отамлашсак, — деди.

Сўнг тугундаги майда-чуйдаларни унга узатиб:

— Мана буларни невараларингга бериб қўй! — деди-да, ортига қайтди.

САБОҚ: Донолар: «Меҳмон ўз ихтиёри билан келади. Кетишида эса уйдаги ғам-қайғуларни ювиб кетади», — дейдилар. Меҳмон келган уйда баланд руҳ, шоду хуррамлик бўлиши ҳақ гап.

Кишининг саховат ва ҳиммати меҳмоннавозликда билинади.

ҲИКМАТ: Дунё сафоси билан, дўст вафоси билан гўзал.

СЎРАДИМ...

СЎРАДИМ: «Содиқ дўстнинг белгиси қандай?» Айтди: «Шундаки, хатоларингни бировга ошкор қилмайди, панду насиҳати билан тузатади, сирингни ошкор қилмайди, ўтмишдаги ишларингни юзингга солмайди». Сўрадим: «Қандай қилсам хотиржам бўламан?» Айтди: «Бировни қўрқитма, дўстларингни ўзингдан совутма».

СЎРАДИМ: «Яхшилик қандай бўлади?» Айтди: «Бирор нарса умид қилмаган ҳолда ўзини камтар ва паст тутиш. Сахийлик қилиш, аммо уни миннат қилмаслик. Хизмат қилиш, аммо ҳақини талаб қилмаслик. Сўрадим: «Ҳаётни қандай осон ўтказиш мумкин?» Айтди: «Софдиллик, чидам ва таъмагирликсиз».

СЎРАДИМ: «Нима қилсам одамлар мени яхши кўради?» Айтди: «Муомалада қўполлик қилма, ёлғон гапирма, бировнинг дилини оғритма». Сўрадим: «Илм ўрганиб нимага эришилади?» Айтди: «Улуғ бўлсанг, буюк бўласан, камбағал бўлсанг, бой бўласан, элга танилган бўлсанг, янада машҳур бўласан».

САБОҚ: Энг ғофил одам шундайки, ўзининг айбини сезмайди, ўзгаларнинг айбини қидириш ва гапириш билан машғул бўлади. Икки одам ҳеч қачон камбағал бўлмайди: доно олим ва қаноат соҳиби.

ҲИКМАТ: Илм — юксак тоғ, унга чиқиш қийин, нодонлик — чуқур чоҳ, тушиш осон, чиқиш қийин.

ОЛЧОҚ

БИР қарға қўйнинг тепасига қўниб олиб, овозининг борича қағиллай бошлади. Қўй унга: «Эй қарға, итга ҳеч қачон шундай муомала қилмаган бўлардинг!» — деди. «Албатта-да, қичқирди қарға, мен жанжал кўтарадиган кишилар олдида доим хомуш тураман. Аммо сенга ўхшаган ювошларга дуч келсам, ўзимни кўрсатиб қўяман!»

САБОҚ: Баъзи аҳмоқ ва олчоқ кишилар ўзларидан кучлироқ ёки муттаҳамроқ одамни кўрсалар, дамлари ичига тушиб, тезроқ қочиб қолишга, лаганбардорлик қилишга киришадилар. Аммо мулойим ва юмшоқ табиатли кишиларни кўрганда «паҳлавонлиги» қўзиб, бекордан-бекорга уларни хафа қиладилар, беҳуда ўшқирадилар.

ҲИКМАТ: Ҳаёси йўқ — пўсти шилиб олинган ёғоч ёки ёғи тугаган чироққа ўхшайди.

ДУШМАН

БИР кишини ит тишлаб олди. «Дўст»ларидан бири унга: «Маслаҳат шуки, жароҳатинг қонига бир бурда нонни суркаб, ўша ит олдига ташла» — деди. «Ё тавба! — деди жароҳатланган киши, — бу «ажойиб» ҳийла. Демак, сен бутун шаҳар итларининг менга қарши ҳужум қилишларини истайсанми?! Ахир, итга жазо бериш ўрнига, унга яна инъом берсанг, у зиён етказишда яна ҳам кучайиб кетмайдими?!»

САБОҚ: Кишини йўқотиш пайига тушиб, зиён-заҳмат етказишга киришган душманнинг ҳаракатига лоқайд қараш мумкин эмас. Чунки, душман ўз ҳужумига қарши ҳеч бир ҳаракат бўлмаганини кўргач, қарши тарафни қўрқоқ, деб гумон қилади ва ҳужумни кучлироқ давом эттиради.

ҲИКМАТ: Манфур одамнинг ёрдамидан, хасис одамнинг дўстлигидан фойда йўқ.

ОЧКЎЗ

БИР хотиннинг товуғи бўлиб, у ҳар куни бир донадан тухум берар эди. Хотин ўзича ўйлаб: «Мен уни яхши парвариш қилмас эдим. Агар унга донни кўпроқ берсам, иккитадан тухум беради!» — деди-да, парваришни кучайтирди. Семириб кетган товуқ иккита ўрнига, аввалги битта тухумни ҳам бермай қўйди.

САБОҚ: Барча нарсага эгалик қилишни истовчи очкўз ва хасис кишилар ёмон феъллари орқали қўлларида боридан ҳам ажралиб қоладилар. Борига сабр қилмаган бундай кишилар насибаси доимо ғам ва андуҳ бўлади.

ҲИКМАТ: Очкўзнинг қотили — унинг очлиги.

ЖАБР

БИР овчи дарахтда ўтирган кабутарни милтиқ билан отмоқчи бўлиб нишонга олди. Буни сезган кабутар қўрққанидан жойида қотиб қолди. Ўлим аниқ эканини сезиб, жонидан умид узди. Овчи энди милтиқ тепкисини босмоқчи эди, оёғи остида турган илон ўз жонидан қўрқиб, овчининг оёғини чақди. Овчи ўша ондаёқ йиқилиб қолди. Фурсатни ғанимат билган кабутар парвоз қилиб қочиб қолди.

САБОҚ: Ўзгаларга азоб-уқубат етказувчи киши ўзи ҳам жазосиз қолмаслиги муқаррар. Бошқаларга сабабсиз зулм етказиш оқибати ҳалокатдир.

ҲИКМАТ: Олдинда ўлим турганини сезишинг, ғам ейишинг учун кифоядир. Демак, ҳали ўлим келмаган экан, ўз ғамингни еб қол. Одамларга яхшилик қилиш билан номингни ҳурматлилар қаторига қўшиб кет!

БАҲОДИР ҲАБИБ ВАЛИ
тайёрлаган.

Футбол Футбол Футбол Футбол

ДУРАНГНИНГ КИМГА НАФИ ТЕГАРКИН?

ВИЛОЯТИМИЗ футболчилари навбатдаги учрашувни жадвалдаги ён қўшнилари «Пахтакор» футболчилари билан ўтказишди. Уйингоҳ суҳандони жамоалар таркиби билан таништирганда тошкентликлар майдонга жанговар сафда тушганликлари маълум бўлди. Марказда Азамат Абдураимов нафақат жамоадошлари ҳаракатига бошчилик қилди, балки ўзи ҳам тез-тез ҳужумга ўтиб турди. Шуҳрат Мақсудов қанотдан ёриб ўтиб, мезбонлар ҳимоячиларини шошириб турди. Ана шундай ҳужумларнинг бирида Рустам Шоймардонов ҳавфли вазиятни бартараф этиш мақсадида тўпни дарвозабон Евгений Сафоновга узатди. Бироқ тўпга Шуҳрат Мақсудов барвақт етиб келиб, уни эгаллаб олди ва дарвозага қараб тепди. Евгений Сафонов катта маҳорат кўрсатиб, тўпни қайтариб қола олди. Ана шундан кейин «Дўстлик» ҳимоя билан иш битмаслигини англаб, ўйинда бурилиш ясай олди. 39-минутда пахтакорчи Шуҳрат Мақсудов одобсизлиги (аниқроғи мухлислар билан ошкора сўкиниши учун) ҳакам Р. Айтековдан огоҳлантириш олди. Иккинчи бўлимда Александр Иванков, Азамат Абдураимов ва Шуҳрат Мақсудовлар ўрнига майдонга Маҳмуд Тўраҳўжаев билан Собир Ҳодиевларни туширди.

Иккинчи бўлим «Дўстлик» устунлигида ўтди. Фарид Хабибулин, Жаъфар Ирисметов, Авазбек Ҳошимов вақти-вақти билан пахтакорчи Павел Бугало дарвозасини нишонга ола бошладилар. Фарид Хабибулин икки бор дарвозабон билан яккамаякка чиқиб, қулай имкониятларни бой берди. Айниқса, учрашувнинг сўнгги дақиқаларида ҳужумчимизнинг омади чопмади. Унинг чамаси 10—11 метрлардан тепган кучли тўпини Павел Бугало қайтариб қола олди.

«Дўстлик» — «Пахтакор» учрашуви натижасиз тугади. Жамоалар ўз ҳисобларига биттадан очко ёзишиб, иккитадан очко йўқотишди. Бу дуранг кимга наф келтиркин? «Дўстлик» 40 очко билан жадвалда бешинчи ўринни, «Пахтакор» эса 35 очко билан олтинчи ўринни эгаллаб турипти. Тўғри, ҳали биринчилик тугашига етти тур бор. Лекин мавсум охирлаган сари нафақат икки очко, балки бир очконинг ҳам салмоғи оғирлашиб боряпти. Буни футболчиларгина эмас, балки мухлислар ҳам яхши ҳис этишмоқда.

Чемпионлик учун асосий даъвогар бўлган «Навбаҳор» биринчи мағлубиятга учради. Наманганликлар Фарғонада «Нефтчи» меҳмони бўлиб, ўйинни 1:2 ҳисобида бой беришди. «Навбаҳор» ҳужумчиси Олег Шацких 34-минутда ҳисобни очган бўлса-да, орадан тўрт дақиқа ўтмасданоқ Рустам Дўрмонов вазиятни тенглаштирди. Бу ҳужумчи иккинчи бўлимда «Навбаҳор» дарвозасига иккинчи тўпни киритиб, ўз жамоаси ғалабасига катта ҳисса қўшди.

Шу турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Нурафшон» — АСК — 4:0, «Машъал» — «Наврўз» — 1:0, «Динамо» (Урганч) — «Косонсой» — 4:1, «Янгиер» — «Трактор» — 5:0, МҲСК — «Динамо» (Самарқанд) — 5:2, «Атласчи» — «Сўғдиёна» — 2:1.

22-турнинг саккиз учрашувида ҳакамлар 20 ўйинчини огоҳлантирдилар. Умуман, кейинги кезларда огоҳлантириш ва майдондан чиқариб юбориш ҳоллари кўпайса кўпаймоқдаки, камаймаяпти. Хўш, нега бундай бўлмоқда? Ҳакамлар қаттиққўллик қилишяптими, ёки ўйинчилар қўполлик қилишмоқдами?

Ана шу савол билан Ўзбекистон футбол федерацияси мусобақаларни ўтказиш бўлими бошлиғи Қобил Рустамовга мурожаат қилдик.

— Огоҳлантиришларнинг аксарияти орқадан қилинган нотўғри ҳатти-ҳаракат туфайли содир бўлмоқда. Қоидага киритилган бу янгиликни ҳамон футболчиларимиз ўзлаштириб ололмаётган кўринади. Гоҳ чалиб йиқитишади, гоҳ тўп қолиб оёққа тепишади. Натижада огоҳлантириш олишади. Нима бўлганда ҳам қоида бузиш ҳоллари кўплаб содир бўлаётганлиги ачинарли ҳолдир.

Биринчилик марра томон тобора яқинлашмоқда. Жамоалар 7—8 тадан ўйин ўтказишгач, бешинчи чемпионат ҳам ниҳоясига етади. Мухлислар бу йил ниҳоят чемпионлик «Навбаҳор»га насиб этса керак, деган фикрда эдилар. Бироқ Фарғонадаги ўйиндан сўнг бу фикрда бўлган мухлислар иккиланиб қолдилар. Зеро, футбол ҳар қандай тахминларни пучга чиқара олиши, ҳатто ўта билағонларни ҳам уялтириб қўйиши мумкин. Шундай бўлса ҳам мухлислар чемпионлик учун асосий даъвогар ҳисобланган «Навбаҳор» ва «Нефтчи»нинг қолган учрашувларни кимлар билан ўтказишлари, улардаги имкониятларини ўзларича ҳисоб-китоб қилишга киришдилар.

Вилоятимиз вакиллари «Дўстлик»ни ҳам жиддий синов кутмоқда. Футболчиларимиз биринчиликнинг кейинги тур ўйинларини сафарда «Навбаҳор» ва «Нефтчи» жамоалари билан ўтказишади.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати» спорт шарҳловчиси.

ҲАФТАЛИК TV Тошкент ҳақиқати TV КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 23

I

Телетомошабинлар диққатига!
Профилактика муносабати билан 23 сентябрь куни ЎзТВ I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ III канали орқали намойиш этилади.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 «Фақат қизлар учун».
18.45 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.35 «Зарчашма».
21.55 «Морена Клара». Телесериал.
22.40 «Бу оқшом...»
23.15 «Санъат дўстликка чорлайди». Испания таассуротлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Дўстлик».
00.40 Тунги тароналар.
00.50 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
21.30 «Курьер».
21.50 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётидан.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.30 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Қизлар гулдастаси».
9.00 «Табиат—ҳаёт сарчашмаси». Кинодастур.
9.30 «Сизга таъзим». Тележурнал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илм — ўзликни билмакдир».
10.35 «Ўсмир ва қонун». Тележурнал.
11.00 «Қора қисқичбақа чангалида». Бадиий фильм.
12.30 «Юрт обод, кўнгиллар шод». Публицистик кўрсатув.
13.00 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестри концерти.
13.30 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Боғимизга марҳамат». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35
*
20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 1-кўрсатув.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00— 21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги курбон». Телесериал.
22.15—22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Умид чечаклари». Ёшлар учун кўрсатув.
19.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин!».
19.55 «Чироқ».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Жаҳон».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Душанба».
20.45 «Безнен мирас».
21.15 «М» -хабар.
21.25 «Спорт-тайм».
21.55 Эълонлар.
22.00 Тунги сеанс. «Иван Васильевич ўз касбини ўзгартиради». Бадиий фильм.
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
9.00 «Озода, гўзал ўлкам». Мусиқий дастур.
9.30 «Жараён». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Куралай» болалар фольклор-этнографик ансамблининг концерти.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 «Авлиё Лука»нинг қайтиши». Бадиий фильм.
13.30 «Истиқлол самаралари». Телеҳикоя.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.45 «Дейишма». Видеофильм. 1-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари».
18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Бизнес-академия».
21.20 «Юртим жамоли».
21.40 «Альманах-ТВ».
22.15 «Оҳанглардан таралган меҳр».
22.35 «Замон».
22.45 «Спорт, спорт, спорт».
23.05 Мусиқий саёҳат.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Уй ажинасининг қайтиши». Мультфильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 «Телетонг».
***
18.10—20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Сиз учун куйлайман». Влад Усманов.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги курбон». Телесериал.
22.15—22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Бумеранг».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.10 «Ғаройиб воқеалар».
21.45 «Спорт-дайджест».
22.15 «Сакура шохчаси».
22.45 Долзарб мулоқот.
23.15 Эълонлар.
23.20 «Коллаж». Дам олиш маърифий кўрсатув.
23.45 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал (Греция).
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Мусиқий саёҳат.
8.45 «Ипак йўли — дўстлик йўли». Публицистик кўрсатув.
9.15 Футбол майдонларида.
9.50 Диққат, премьера: «Орзулари бисёр аёлнинг». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Пахтани ёнғиндан сақланг!».
Ўқув машғулотлари:
10.30 Табиёт.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Кимё.
*
12.00 «Севишганлар». Бадиий фильм.
13.20 «Умрим тароналари». Нормурод Нарзуллаев.
13.50 «Танаффус». Мультфильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05—14.45 «Дейишма». Видеофильм. 2-қисм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гулларимиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»
18.30 «Адолат». Публицистик кўрсатув.
18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик жамоаларининг телефестивали.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.30 «Рангин дунё».
21.45 «Морена Клара». Телесериал.
22.30 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.45 «Автоолам».
23.00 «Адашлар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Бўзсувнинг кузги жилолари». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10—20.35
*
20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 2-кўрсатув.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги курбон». Телесериал.
22.15 — 22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультқарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санок боши».
19.30 «IV канал эксклюзиви».
20.00 «Экология ва ҳаёт».
20.30 «Кўнгил кўприклари».
21.00 «Тошкентнома».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Жонли тил».
22.35 «Тошкент оқшомида».
23.05 «16 вилоят». Немислар шарҳи.
23.25 «Юлдузлар жилоси».
23.45 Эълонлар.
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Адашлар».
9.00 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
9.25 «Оналар мактаби». Тележурнал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қувноқлар даврасида».
Ўқув машғулотлари:
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Китоб ва ҳаёт».
11.30 Умумий биология.
*
12.00 «Қайлиқ ўғирлаш». Бадиий фильм.
13.10 «Ҳуқуқий давлат сари».
13.30 Бухоро филармонияси мақомчилар ансамблининг концерти.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.45 «Дейишма». Видеофильм. 3-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Болажон».
18.30 «Кўзгудаги акс».
18.40 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.00 «Акциядор луғати».
19.10 «Дилнавоз садолар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.10 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.45 «Одобнома».
21.55 «Олтин мерос». Уйғун. «Зебуннисо». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
20.15 «Ўйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.15 «Бизнес-уик».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ёз оқшоми». Кинолавҳа.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 «Телетонг».
***
18.05—20.35
*
20.35 «Шохсупа сари».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги курбон». Телесериал.
22.10 — 22.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
19.30 «Менинг маҳаллам».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Клип-антракт».
21.10 «Каталог».
21.25 «02» тўлқинида.
21.40 «Эколот-коктейль».
22.10 «Тумансиз Британия».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Клип-антракт».
22.45 «Ирэндек».
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Асрлар нидоси». Кинодастур.
9.20 «Хушнуд дамлар». Шийпондаги учрашувлар.
9.50 «Иванко ва қарғалар шоҳи». Мультфильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Умр мазмуни». Телеочерк.
10.25 Немис тили.
10.55 Кекса санъаткорлар концерти.
11.20 «Душанбагача бир гап бўлар». Бадиий фильм.
13.00 «Бола бошидан...». Мактабгача тарбия масалалари.
13.30 Диққат, премьера: «Мусиқа бўстони». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Синфдош».
18.30 «Мутолаа».
18.45 Бизнес ҳафта якунлари.
18.55 «Тақдим».
19.05 «Йигит омон бўлса...».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.25 «Ривоят».
21.35 «Эртага — шанба».
22.00 «Морена Клара». Телесериал.
22.45 «Маслаҳат».
23.00 «Офарин».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.25 «Табиат шифохонаси».
9.35 Дилором наволар.
9.45 «Таманно».
9.55 Видео янгиликлари.
10.20 Видео — «О».
12.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...».
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Ўйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00—23.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Типратикан, ит ва Нико». Мультфильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30 - 8.00 «Телетонг».
***
18.15 - 20.35
*
20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 3-кўрсатув.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги курбон». Телесериал.
22.20 — 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 «Билиб қўйган яхши».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ». Манзарали фильм.
20.30 «Самарқанд жилолари».
20.40 «Юлдузлар туркуми».
21.10 Эълонлар.
21.15 Араб эстрадаси.
21.45 Кулги миллат танламайди. «Император хузурида меҳмонда». Кинокомедия («Коламбия пикчерс», АҚШ).
22.20 Эълонлар.
22.25 «Мусиқий меҳмонхона».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Уй остонадан бошланади».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Бинафшаранг шар». Бадиий фильм.
10.20 «Саҳна ҳаёти». Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланади.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.50 «Мулоҳаза, мунозара ва муносабат».
11.30 «Ғазалхон ёшлигим».
11.50 «Оқибат».
12.10 «Атланта учрашувлари». Бокс.
12.35 Эстрада тароналари.
13.05 «Дилдаги гаплар».
13.55 — 14.55 «Маънавият» видеоканали.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун кўрсатув. «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Сир».
18.45 «Минг бир ҳунар соҳиблари».
18.55 «Бир қўшиқ тугагунча...».
19.10 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Кўнгил».
21.40 «Баҳор»нинг янги баҳори».
22.10 «Рангин дунё».
«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури:
22.35 «Заковат».
22.45 «Имкон чўққилари».
23.00 «Ғор одамлари». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Ўйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 Видео — «О».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Тошкентнома».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми».
Дам олиш дастури:
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.20 - 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Спрут».Телесериал.
*
Россия давлат телевидениеси 22.45 - 23.15
*
23.15 — 23.35 «Мовий қуш». Телефильм.

IV

9.00 Шанба эртаги.
10.00 «Дийдор».
10.30 «Айчурек».
11.00 «Рангинкамон».
11.30 Эълонлар.
11.35 «Комедиантлар».
11.45 «КВН-96».
13.10 — 14.40 Кинонинг олтин асри. «Анжелика — фаришталар маркизаси». Бадиий фильм.
***
17 10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Шанба оқшомида».
19.10 «Олам ва одам».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Беш дақиқа ўзим учун». Фойдали маслаҳатлар.
19.50 «Клип-антракт». Фредди Меркьюри.
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.50 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
21.15 Эълонлар.
21.20 «Спорт-дайджест».
21.50 «Рақслар қанотида».
22.20 «Эсдалик учун дастхат».
22.45 Эълонлар.
22.50 Кинонинг олтин асри. Робер Оссейн ва Мишель Мерсье «Анжелика ва қирол» фильмида.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 Санъат усталарининг концерти.
11.30 «Шаҳризоднинг охирги туни». Бадиий фильм.
12.55 «Фарзанд — умид юлдузи».
13.20 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 9-кўй.
14.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
14.30 — 15.30 «Нурли келажак». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Лего» сайёраси.
18.15 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.05 «Келгуси ҳафтада».
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 «Бу мунис лаҳзалар».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 10-кўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Тошкентнома».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15—14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Мухлис ТВ-2».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мульти-пульти».
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 «Дилором наволар». Мусиқий дастур.
19.00 «Таманно».
19.10 «Дармон».
19.20 Якшанба лавҳаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 «Мухлис ТВ-2».
22.30 «Даракчи».
22.40—00.10 Видео — «О».

III

18.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.20 - 20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Спрут». Телесериал.
23.00 — 23.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй, тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 Эълонлар.
9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.15 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
11.45 «Парле ву франсэ?».
12.15 «Жонли сайёра».
12.45 Афсона ва ҳақиқат. «Велосипед тарихи». Ҳужжатли фильм.
13.15 «Клип-антракт».
13.25 «Иштирок этувчилар». Б. Ёқубов.
13.55 Ёшлар учун мусиқий дастур.
14.15 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.45 Киносалон. «Олишув». Бадиий фильм.
16.50 Мультэкран.
17.10 «Телеташриф».
17.20 «Мультқарусель».
17.50 Эълонлар.
17.55 «Клип-антракт».
*
18.10 — 19.45 Туркия телевидениеси.
*
19.45 «ТВ IV да етти кун».
20.00 Афсона ва ҳақиқат. «Монстр». Ҳужжатли фильм.
20.30 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
21.00 Эълонлар.
21.05 «Туризм-ревю».
21.35 «Иштирок этувчилар». З. Мусаков.
22.05 Эълонлар.
22.10 «Сенинг давринг».
22.40 Киносалон. Шон Пен «Безори» фильмида.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

ТАШКИЛОТ
ЗИЛ, ГАЗ-53, ГАЗ-24, МАЗ, КамАЗ автомобилларининг поршенлар гуруҳлари, тирсакли ўқлари, поршен халқалари ва бошқа эҳтиёт қисмлари, шунингдек Д-240 нинг поршен халқаларини сотади.
Мурожаат учун телефон: 56-02-13

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги 42-ўрта мактаб-гимназия томонидан 1995 йил 17 июнда Назарова Васила Баҳодировна номига берилган АО № 223377 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази Тошкент вилояти бўлими марказнинг Бўстонлиқ тумани бўлими масъул ташкилотчиси Мурод Раззоқбердиевга турмуш ўртоғи
Бахтинисо РАЗЗОҚБЕРДИЕВАнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар 182-ўрта мактаб томонидан 1992 йил 20 июнда Зокиров Тимур Нурисломович номига берилган А № 190679 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48 Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0495. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Адади 8647 нусха.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 18.30.